МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ФІНАНСОВИХ РИНКІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЄКТ)

на тему: «Фінансові ризики в діяльності страхових компаній»

Здобувачки вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, ФМДЗ-24-1 групи,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністтю»
_____ Казловцева (Кушніренко) Аліна Євгенівна
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник _____ Пернарівський Олександр Васильович, к.е.н., доцент
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник освітньо-професійної
програми _____ Чуницька Ірина Іванівна, д.е.н., професор
(підпис)

Допущено до захисту за рішенням кафедри фінансових ринків та технологій
протокол від «22» січня 2026 № 7

Завідувач кафедри _____ Гудзь Олена Євгенівна, д.е.н., професор
(підпис)

Ірпінь – 2026

Реєстрація № 11 06.12.2025 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 03.11.2025 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 81Б. 11.02.2026 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Шолойко А.С
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ Онищко С.В.
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Діденко Л.В.
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Чушкіна І.І.
(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	**від 0 до 10**			Перерахунок
2. Роздатковий матеріал	**від 0 до 5**			
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	**від 0 до 25**			
4. Апробація (участь у конференціях)	**від 0 до 10**			
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**			

Оцінювання кваліфікаційної роботи науковим керівником - _____ балів.

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
81	B	4 (добре)	11.02.2026	Шелобню А.С. Онищко С.В. Діденко Л.В. Чупинна

ПРАВИЛА ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНОК ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

Факультет фінансів та цифрових технологій
Кафедра фінансових ринків та технологій
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»

Затверджую
Завідувач кафедри фінансових ринків та технологій
_____Олена Береславська
«18» листопада 2024 р.

Завдання на кваліфікаційну роботу (проект)
здобувачу вищої освіти
Казловцевої (Кушніренко) Аліни Євгенівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи (проекту): Фінансові ризики в діяльності страхових компаній затверджена наказом ректора від 23.12.2024 р. № 1888.
2. Строк здачі закінченої роботи 03.11.2025 р. - 05.12.2025 р.
3. Мета роботи – вивчення основних фінансових ризиків, з якими стикаються страхові компанії, аналіз їх впливу на фінансову стабільність і конкурентоспроможність підприємств, а також розробка рекомендацій щодо удосконалення методів управління цими ризиками для підвищення ефективності їх діяльності.
Об'єкт дослідження – фінансові ризики в діяльності ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».
Предмет дослідження – процеси та методи, пов'язані з управлінням фінансовими ризиками, включаючи аналіз різних видів фінансових ризиків (кредитних, ринкових, валютних, ризику ліквідності тощо), практичні аспекти їх мінімізації в умовах сучасного ринку страхових послуг, методи їх ідентифікації, оцінки та управління, а також вплив цих ризиків на фінансові результати та надійність страхових компаній.
Орієнтована база дослідження – ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».
4. Вихідні дані до роботи: фінансова звітність ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022-2024 рр., статистичні дані Національного банку України та офіційні звіти українських страхових компаній, а також наукові публікації українських авторів зі списку використаних джерел.
5. Перелік графічного матеріалу: 8 таблиць, 5 рисунків.
6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за

кожним розділом):

Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти фінансових ризиків в діял страхових компаній

1.1. Сутність, економічний зміст та класифікація фінансових ризиків

1.2. Концептуальні засади, методи та принципи управління фінанс ризиками

Розділ 2. Оцінка системи управління фінансовими ризиками в діяльності «Страхова компанія «Уніка»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Страхова ком «Уніка»

2.2. Аналіз рівня фінансових ризиків та оцінка системи управління ними в «Страхова компанія «Уніка»

Розділ 3. Шляхи вдосконалення управління фінансовими ризиками в діял ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної)роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактичн
1	2	3	4
1	Підготовка 100 % кваліфікаційної роботи та подання її на перевірку науковому керівнику	30.09.2025 р.	30.09.2025 р
2	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника та подання її на повторну перевірку керівнику	31.10.2025 р.	31.10.2025 р
3	Попередній захист кваліфікаційної роботи	11-24.12.2025 р.	11-24.12.2025
4	Отримання відгуку наукового керівника кваліфікаційної роботи	24-30.12.2025 р.	24-30.12.2025
5	Рецензування кваліфікаційної роботи	02-05.01.2026 р.	02-05.01.2026
6	Надання кваліфікаційної роботи для перевірки на плагіат	03.11.2025 р.- 05.12.2025 р.	03.11.2025 р 05.12.2025 р
7	ЗАХИСТ	09-11.02.2026 р.	09-11.02.2026

8. Дата видачі завдання _____

9. Науковий керівник кваліфікаційної роботи (проекту) _____ Пернарівський О.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

10. Гарант освітньо-професійної програми _____ Чуницька І.І.
(підпис) (прізвище, ініціали)

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____ Казловцева (Кушніренко)
(підпис) (прізвище, ініціали)

Відгук наукового керівника кваліфікаційної роботи (проєкту)
Здобувачки вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, групи ФМДЗ-24-1,
спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Казловцевої Аліни Євгенівни
на тему «Фінансові ризики в діяльності страхових компаній»

Кваліфікаційна робота виконана відповідно до затвердженого плану, поставлені завдання в цілому виконані, а питання теми розкриті на належному науково-теоретичному та практичному рівні. Метою роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів управління фінансовими ризиками в діяльності страхових компаній та розроблення рекомендацій щодо вдосконалення ефективності цього процесу в сучасних умовах.

У роботі здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних засад формування та управління фінансовими ризиками страхових компаній, проаналізовано показники фінансового стану та ризиків на прикладі однієї із вітчизняних страхових компаній. За результатами дослідження сформульовано обґрунтовані висновки та практичні рекомендації.

Одержані результати мають практичну цінність і можуть бути використані у діяльності страхових компаній з метою підвищення ефективності управління фінансовими ризиками.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи здобувачка продемонструвала вміння самостійно працювати з науковими та нормативно-правовими джерелами, використовувати сучасні методи фінансово-економічного аналізу та робити логічно обґрунтовані узагальнення. Зроблені висновки є аргументованими та в цілому відповідають меті і завданням дослідження.

Кваліфікаційну роботу виконано відповідно до вимог методичних рекомендацій. Представлена робота є завершеним науковим дослідженням і заслуговує на позитивну оцінку.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи
Пернарівський Олександр Васильович, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансових ринків та технологій

_____ 04.02.2026
(підпис) (дата)

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу (проєкт)
Кваліфікаційна робота здобувачки вищої освіти
Панченко Наталії Віталіївни після попереднього захисту розглянута на засіданні кафедри, протокол від «22» 01 2026 № 7, допущена до захисту на екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____ Гудзь О.Є.

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу
здобувачки вищої освіти Державного податкового Університету
Кушніренко (Казловцевої) Аліна Євгенівна
на тему «Фінансові ризики в діяльності страхових компаній»

Актуальність теми. Фінансові ризики є однією з ключових проблем, з якими стикаються страхові компанії у процесі своєї діяльності. В умовах сучасної економіки, що характеризується високим рівнем невизначеності та швидкими змінами на фінансових ринках, управління фінансовими ризиками стає невід'ємною частиною ефективної стратегії функціонування страховиків. Страхові компанії повинні не лише забезпечити фінансову стабільність своїх операцій, але й підтримувати достатній рівень резервів для покриття можливих збитків, що виникають у процесі реалізації страхових договорів. Оскільки фінансові ризики можуть бути різноманітними за своєю природою – від валютних і кредитних ризиків до ризиків ліквідності та ринкових коливань, важливим завданням є розробка ефективних методів їх прогнозування, аналізу та управління.

Наукова новизна. Практична значимість полягає у тому, що результати можуть бути впроваджені безпосередньо в діяльність страхових компаній, допомагаючи їм оптимізувати свою стратегію ризик-менеджменту, удосконалити механізми формування страхових резервів, а також посилити рівень фінансової безпеки. Крім того, отримані результати сприятимуть розвитку теорії управління фінансовими ризиками в страховій галузі та розширенню наукових уявлень про взаємозв'язок між ризиками та фінансовими результатами страхових компаній.

Якість проведеного аналізу проблеми, текстового та табличного матеріалу. Висновки даного дослідження вказують на проведений ґрунтовний аналіз теоретичних даних, надану оцінку сучасного стану у вивчуваній галузі та виявлених проблемах і недоліках. Враховуючи швидкий розвиток фінансових ринків та постійні зміни в економічному середовищі, розроблені рекомендації будуть корисними для вдосконалення якості управління фінансовими ризиками на макро- та мікрорівнях. Можна свідчити про високу якість проведеного аналізу теми дослідження та уміння подати інформацію для сприйняття на основі наведених у роботі графіків, таблиць та ілюстрацій.

Обґрунтованість пропозицій і висновків та їх практична цінність у роботі підприємства, організації, установи, МФУ. Результати дослідження фінансових ризиків в діяльності страхових компаній мають значну науково-практичну цінність, оскільки дозволяють розробити нові підходи та методи для більш ефективного управління фінансовими ризиками в умовах сучасного ринку.

Наявність недоліків. У роботі не виявлено недоліків які б вплинули на загальну цінність дослідження проведеного автором.

Загальний висновок і оцінка роботи. Дана робота виконана на актуальну тему, носить теоретичне, аналітичне та практичне значення і має ряд рекомендацій які можуть сприяти подальшому розвитку страхової сфери України. *Дана робота оцінюється позитивно.*

Рецензент: Полюхович Андрій Геннадійович, директор ТОВ «КУА «ВЕНТУРІКО»

_____ _____ Полюхович А.Г.

Підпис, МП П.І.П.

«____» _____20___ р.

АНОТАЦІЯ

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад управління фінансовими ризиками страхової компанії та оцінка ефективності діючої системи ризик-менеджменту на прикладі ПрАТ «Страхова компанія «Уніка», а також розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовими ризиками.

Відповідно до поставленої мети вирішуються такі завдання: розкрити сутність, економічний зміст та класифікацію фінансових ризиків страхової компанії; визначити концептуальні засади, методи та принципи управління фінансовими ризиками; надати організаційно-економічну характеристику ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»; проаналізувати рівень фінансових ризиків і оцінити ефективність діючої системи управління ними в ПрАТ «СК «Уніка»; обґрунтувати напрями вдосконалення управління фінансовими ризиками в діяльності досліджуваної страхової компанії.

Об'єктом дослідження є фінансові ризики в діяльності ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

Предметом дослідження виступають економічні процеси, інструменти, методи та організаційно-управлінські механізми ідентифікації, оцінювання та управління фінансовими ризиками страхової компанії, а також їх вплив на фінансову стійкість, платоспроможність і результативність діяльності.

Базою дослідження є ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

За результатами дослідження уточнено зміст і класифікаційні підходи до фінансових ризиків страхової компанії, систематизовано наукові підходи до поняття «фінансові ризики» та конкретизовано їх ключові властивості й базові типи в контексті страхового бізнесу. Аналіз фінансового стану ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022-2024 рр. засвідчив поєднання позитивних тенденцій (зростання активів, чистих зароблених страхових премій) з підвищенням рівня ліквідного, андеррайтингового, ринкового та інвестиційного ризиків.

На основі узагальненої «карти» фінансових ризиків запропоновано комплекс напрямів удосконалення системи ризик-менеджменту (підвищення якості андеррайтингу та коригування тарифної політики, оптимізація структури інвестиційного портфеля, посилення управління ліквідністю, розширення практик стрес-тестування й розвитку внутрішнього контролю), реалізація яких дасть змогу знизити чутливість ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» до зовнішніх шоків, підвищити стійкість до ризикових сценаріїв і забезпечити більш збалансоване співвідношення між рівнем ризику та цільовою прибутковістю.

Кваліфікаційна робота містить 41 сторінку основного тексту, 8 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел з 44 найменувань, 4 додатки.

Ключові слова: фінансові ризики, страхова компанія, управління фінансовими ризиками, ризик-менеджмент, платоспроможність, ліквідність, страхові резерви, комбінований коефіцієнт.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2025.

Рік захисту роботи: 2026.

ABSTRACT

The purpose of the qualification thesis is to generalize the theoretical and methodological foundations of financial risk management in an insurance company and to assess the effectiveness of the existing risk management system using the case of Private Joint-Stock Company «Insurance Company «UNIKA», as well as to develop practical recommendations for improving financial risk management.

In accordance with this purpose, the following objectives are set: to reveal the essence, economic content and classification of financial risks of an insurance company; to define the conceptual principles, methods and tools of financial risk management; to provide an organizational and economic description of Private Joint-Stock Company «Insurance Company «UNIKA»; to analyze the level of financial risks and assess the effectiveness of the current risk management system in PJSC «Insurance Company «UNIKA»; to substantiate directions for improving financial risk management in the activities of the insurance company under study.

The object of the research is financial risks in the activities of Private Joint-Stock Company «Insurance Company «UNIKA».

The subject of the research is the economic processes, instruments, methods and organizational-managerial mechanisms of identification, assessment and management of financial risks of an insurance company, as well as their impact on financial stability, solvency and performance.

The research base of the study is Private Joint-Stock Company «Insurance Company «UNIKA».

Based on the results of the research, the content and classification approaches to the financial risks of an insurance company have been refined, scientific approaches to the concept of «financial risks» systematized, and their key properties and basic types in the context of insurance business specified. The analysis of the financial condition of PJSC «Insurance Company «UNIKA» for 2022-2024 has revealed a combination of positive trends (growth of assets and net earned insurance premiums) with an increase in the level of liquidity, underwriting, market and investment risks.

On the basis of a generalized «map» of financial risks, a set of directions for improving the risk management system has been proposed (enhancing underwriting quality and adjusting the tariff policy, optimizing the structure of the investment portfolio, strengthening liquidity management, expanding stress-testing practices and developing internal control), the implementation of which will reduce the sensitivity of PJSC «Insurance Company «UNIKA» to external shocks, increase resilience to risk scenarios and ensure a more balanced relationship between the level of risk and target profitability.

The qualification thesis comprises 41 pages of the main text, 8 tables, 5 figures, a list of references containing 44 sources, and 4 appendices.

Keywords: financial risks, insurance company, financial risk management, risk management, solvency, liquidity, insurance reserves, combined ratio.

Year of completion of the qualification work: 2025.

Year of defense: 2026.

ЗМІСТ

ВСТУП……. 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ В ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ…….. 6

1.1.Сутність, економічний зміст та класифікація фінансових ризиків…….. 6

1.2. Концептуальні засади, методи та принципи управління фінансовими ризиками……. 15

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ПРАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА»…… 20

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»……. 20

2.2. Аналіз рівня фінансових ризиків та оцінка системи управління ними в ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»…….. 29

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА»…… 34

ВИСНОВКИ……. 39

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 41

ДОДАТКИ…… 44

ВСТУП

Актуальність теми. Фінансові ризики є однією з ключових проблем, з якими стикаються страхові компанії у процесі своєї діяльності. В умовах сучасної економіки, що характеризується високим рівнем невизначеності та швидкими змінами на фінансових ринках, управління фінансовими ризиками стає невід'ємною частиною ефективної стратегії функціонування страховиків. Страхові компанії повинні не лише забезпечити фінансову стабільність своїх операцій, але й підтримувати достатній рівень резервів для покриття можливих збитків, що виникають у процесі реалізації страхових договорів. Оскільки фінансові ризики можуть бути різноманітними за своєю природою – від валютних і кредитних ризиків до ризиків ліквідності та ринкових коливань, важливим завданням є розробка ефективних методів їх прогнозування, аналізу та управління.

Питання впливу зовнішніх фінансових ризиків на діяльність підприємств є предметом уваги широкого кола науковців. Зокрема, ці проблеми досліджували О. Бездітко, О. Гапонюк, О. Гуріна, І. Діденко, М. Диба, М. Дзюбко,Л. Дорогань-Писаренко, О. Журавка, А. Колеснік, Н. Корнєва, О. Лактіонова, І. Сірмаміїх,Ю. Тютюнник, С. Тютюнник.Однак, вітчизняна наукова література досі не має цілісної парадигми контролінгу фінансових ризиків, що виступала б як інноваційна система методичної, консалтингової та інформаційної підтримки ризик-менеджменту у страховому бізнесі. Водночас практика вказує на необхідність постійного вдосконалення методів та інструментів управління фінансовими ризиками, особливо в контексті діяльності страхових компаній, де точне прогнозування та ефективне управління ризиками є основою для забезпечення їх стабільності та конкурентоспроможності на ринку.

Метою дослідження є вивчення основних фінансових ризиків, з якими стикаються страхові компанії, аналіз їх впливу на фінансову стабільність і

конкурентоспроможність підприємств, а також розробка рекомендацій щодо удосконалення методів управління цими ризиками для підвищення ефективності їх діяльності.

Згідно до мети поставлено *такі завдання роботи:*

1) дослідити сутність, економічний зміст та класифікація фінансових ризиків;

2) визначити концептуальні засади, методи та принципи управління фінансовими ризиками;

3) проаналізувати організаційно-економічну характеристику ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»;

4) зробити аналіз рівня фінансових ризиків та оцінка їх управління в ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»;

5) запропонувати шляхи вдосконалення управління фінансовими ризиками в діяльності страхової компанії ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

Об'єктом дослідження є фінансові ризики в діяльності ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

Предметом дослідження є процеси та методи пов'язані з управлінням фінансовими ризиками, включаючи аналіз різних видів фінансових ризиків (кредитних, ринкових, валютних, ліквідності тощо) та практичні аспекти їх мінімізації в умовах сучасного ринку страхових послуг методи їх ідентифікації, оцінки та управління, а також вплив цих ризиків на фінансові результати та надійність страхових компаній.

Методи дослідження. У дослідженні фінансових ризиків в діяльності страхових компаній використовуватимуться різноманітні методи, що дозволяють детально проаналізувати вплив цих ризиків на стабільність та ефективність компаній. Одним із основних методів є емпіричний метод, що передбачає збори та аналіз реальних даних, зібраних із діяльності конкретних страхових компаній і дозволяє оцінити фактичний рівень ризиків та ефективність існуючих методів управління ними. Метод аналізу і синтезу допоможе розглядати різноманітні види фінансових ризиків, їх взаємозв'язок і

загальний вплив на діяльність страховика, а також сформулювати комплексні стратегії для їх мінімізації. Метод оцінки показників ефективності дасть змогу виміряти ступінь впливу фінансових ризиків на фінансові результати компанії, використовуючи ключові показники, такі як ліквідність, рентабельність та платоспроможність. Метод прогнозування буде застосовуватись для прогнозування майбутніх ризиків на основі аналізу поточних тенденцій на фінансових ринках і в сфері страхових послуг. Метод порівняння дозволить порівняти ефективність різних методів управління фінансовими ризиками між різними страховими компаніями, що допоможе виявити найкращі практики і розробити рекомендації для підвищення управлінської ефективності в галузі.

База дослідження – ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

Науково-практична значимість одержаних результатів. Результати дослідження фінансових ризиків в діяльності страхових компаній мають значну науково-практичну цінність, оскільки дозволяють розробити нові підходи та методи для більш ефективного управління фінансовими ризиками в умовах сучасного ринку. Зокрема, виявлені в ході дослідження методи прогнозування та оцінки фінансових ризиків можуть бути використані для розробки більш точних моделей фінансового управління, які дозволяють страховим компаніям мінімізувати потенційні збитки та підвищити свою стабільність на ринку. Практична значимість полягає також у тому, що результати можуть бути впроваджені безпосередньо в діяльність страхових компаній, допомагаючи їм оптимізувати свою стратегію ризик-менеджменту, удосконалити механізми формування страхових резервів, а також посилити рівень фінансової безпеки. Крім того, отримані результати сприятимуть розвитку теорії управління фінансовими ризиками в страховій галузі та розширенню наукових уявлень про взаємозв’язок між ризиками та фінансовими результатами страхових компаній. Враховуючи швидкий розвиток фінансових ринків та постійні зміни в економічному середовищі, розроблені рекомендації будуть корисними для вдосконалення якості управління фінансовими ризиками на макро- та мікрорівнях.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ В ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1. Сутність, економічний зміст та класифікація фінансових ризиків

Поняття «ризик» має довгу історію еволюції, що починається ще з часів первісного суспільства, коли людина стикалася з необхідністю приймати рішення в умовах невизначеності. Спочатку ризик був тісно пов'язаний з фізичними і соціальними загрозами, такими як полювання, війни або захворювання. Протягом століть людство почало усвідомлювати, що певні події можуть вплинути на результат конкретних дій, навіть якщо ці події не можна передбачити чи контролювати і стало основою для формування первісного уявлення про ризик як можливу небезпеку чи невизначеність[1, с. 48].

З розвитком економіки і торгівлі в середньовіччі ризик набув більш конкретного значення. Торговці, інвестори і підприємці почали стикатися з ризиками, пов'язаними з перевезенням товарів, валютними коливаннями та непередбачуваними природними катастрофами. Оскільки торгові маршрути ставали все більш складними, з'явилася потреба в оцінці й управлінні цими ризиками. У цей період виникло перше розуміння ризику як можливості втратити частину або всю свою власність через зовнішні обставини, що виходять за межі контролю.

У XIX ст., на тлі становлення страхових компаній і розвитку фінансових інститутів, поняття ризику набуло виразного теоретико-економічного змісту. Його почали трактувати не лише як потенційно негативну подію, а передусім як невизначеність, що піддається кількісному вимірюванню та статистичному аналізу. Саме в цей період формуються перші підходи до математичного

опрацювання ризиків, що стало основою для еволюції страхового ринку, побудови інвестиційних стратегій і розвитку фінансового менеджменту [1, с. 48].

У XX ст., з розвитком теорій у галузі економіки та управління, поняття ризику стало ще більш ускладненим. Фінансові та економічні теорії, такі як теорія портфелів та моделі оцінки ризиків, дозволили більш детально і системно оцінювати різноманітні види ризиків, включаючи фінансові, ринкові, кредитні і політичні. Ризик став розглядатися як невід'ємна частина будь-якої діяльності, що може бути оцінена, виміряна і в деяких випадках навіть застрахована або мінімізована[3, с. 19].

Сьогодні поняття «ризик» охоплює всі аспекти діяльності людини, починаючи від фінансових і соціальних ризиків до ризиків в управлінні, технологіях і екології. Завдяки новітнім технологіям та розвитку великих даних, методи управління ризиками стають все більш точними і прогностичними, дозволяючи підприємствам та організаціям розробляти стратегії для зменшення впливу невизначеності[3, с. 19].

Фінансові ризики формуються під впливом сукупності економічних і фінансових чинників, що змінюються в часі, тому вони є об'єктивним елементом будь-якої господарської діяльності. В еволюції фінансів доцільно виокремлювати кілька етапів розвитку уявлень про фінансові ризики: на ранніх стадіях становлення ринкових економік ризикова проблематика переважно зводилася до базових загроз, зокрема кредитної неплатоспроможності та втрат від непередбачених коливань ринкової кон'юнктури.

Подальше поглиблення глобалізації, розширення фінансових ринків і ускладнення фінансових інструментів зумовили появу та активізацію нових видів ризиків, насамперед валютного, процентного та ризику ліквідності. У середині XX ст., на тлі технологічного прогресу та зростання взаємопов'язаності ринків, істотно посилився системний вимір ризиків: локальні шоки дедалі частіше трансформувалися у масштабні збурення, здатні спричиняти критичні наслідки для фінансових інститутів, включно зі

страховими компаніями. Світова фінансова криза 2008 р. стала показовим рубежем, який актуалізував необхідність комплексного управління ризиками на глобальному рівні[15, с. 65].

У табл. 1.1 розглянемо етапи еволюції фінансових ризиків.

Таблиця 1.1

Етапи еволюції фінансових ризиків

№ п/п	Етап	Період	Особливості та розвиток поняття фінансових ризиків
1	Первісний етап	Ранні історичні періоди	Поява ризику як наслідок невизначеності в природних умовах (полювання, війни, природні катастрофи). Ризик сприймався як загроза, яку неможливо було передбачити або контролювати.
2	Торговий етап	Середньовіччя	Ризик почав сприйматися в контексті торгових операцій. Торговці почали оцінювати ризики, пов'язані з транспортними втратами, валютними коливаннями та іншими факторами впливу на бізнес.
3	Формування страхового ринку	XVII-XVIII ст.	Ризик почав використовуватися в контексті страхування. Поява перших страхових компаній, які пропонували захист від ризиків, зокрема від морських перевезень і пожеж.
4	Розвиток економічних теорій	XIX-XX ст.	Формування теорій, що базуються на математичних методах оцінки ризиків (поява перших моделей для оцінки страхових ризиків). Оцінка ризиків стає системною і науково обґрунтованою.
5	Ризики на фінансових ринках	XX ст.	Ризик почав включати ринкові, валютні, процентні та ліквідні ризики. Розвиток фінансових інструментів та глобалізація фінансових ринків призвели до виникнення нових типів фінансових ризиків.
6	Поява системних ризиків	Кінець XX – початок XXI ст.	Зростання взаємозв'язку між глобальними фінансовими ринками призвело до розвитку системних ризиків. Кризові явища, такі як фінансова криза 2008 р., підкреслили важливість системного управління ризиками.
7	Ризики в умовах цифрової економіки	XXI ст.	Виникнення нових видів ризиків, таких як кіберризики, технологічні та екологічні ризики. Розвиток цифрових технологій змінив способи оцінки і управління ризиками в бізнесі.

Джерело: створено на основі [1, 3, 6]

Таким чином, фінансові ризики у страхуванні мають свою особливу специфіку, оскільки страхові компанії постійно стикаються з необхідністю оцінювати і покривати ризики, пов'язані з життям і здоров'ям людей, власністю, природними катастрофами та іншими факторами, що можуть

спричинити великі збитки. Перші прояви фінансових ризиків у страхуванні почали з’являтися разом із розвитком самого інституту страхування в XVIII-XIX ст. Страхові компанії, які почали формувати резерви для виплат, зіштовхнулися з проблемою прогнозування майбутніх ризиків, що потребувало нових методів оцінки й управління. Однією з основних проблем було управління резервами, оскільки часто компанії не могли точно передбачити кількість випадків, які потребують виплат. З часом, з розширенням страхових послуг та різноманітних видів страхування, з’явилися нові фінансові ризики, зокрема ризики ліквідності, кредитні ризики та ризики, пов’язані з інвестиційною діяльністю. Страхові компанії почали здійснювати інвестиції в різні активи, і це принесло нові ризики, пов’язані з волатильністю фінансових ринків[27, с. 156].

З початку XX ст. до сьогоднішнього дня управління фінансовими ризиками стало центральним елементом стратегічного планування для страхових компаній. Кризи на фінансових ринках, змінюваність економічної ситуації та непередбачуваність природних катастроф змушують страховиків вдосконалювати методи управління ризиками та прогнозування. Прогнозування фінансових ризиків у страхуванні базується на математичних моделях, великих масивах даних і постійному моніторингу зовнішніх змін. У сучасних умовах зміни в законодавстві, розвиток нових фінансових інструментів, сприяли розвитку системи управління ризиками, роблячи її більш комплексною і точною.

У економічній літературі існують численні визначення поняття «фінансовий ризик підприємства», що зумовлено складністю та багатогранністю цього явища, яке можна розглядати з різних точок зору.

Згідно з колективом авторів, до якого входять О. Гуріна, Н. Корнєва, фінансові ризики є ймовірністю як втрат, так і отримання додаткового прибутку. Втрати можуть виникати через зміни в економічних умовах, таких як коливання процентних ставок, валютних курсів, або ж через зміни на ринку. Натомість додатковий прибуток може бути отриманий завдяки ризикованим

інвестиціям або диверсифікації бізнесу. Вони вважають, що фінансові ризики є невід'ємною частиною діяльності підприємств, тому важливо ретельно аналізувати їх і керувати ними, щоб зменшити ймовірність втрат і збільшити шанс отримання прибутку[6, с. 40].

І. Кравченко надає таке визначення: фінансовий ризик можна порівняти з тінню, яка завжди супроводжує економічну діяльність. Він виникає через невизначеність та можливі конфлікти в стосунках між учасниками економічних процесів. Хоча фінансовий ризик може призвести до негативних результатів, він також може бути каталізатором для нових ідей та розвитку[14, с. 20].

М. Диба трактує фінансові ризики як загрозу, що може виникнути, коли фінансова діяльність підприємства не буде відповідати поставленим цілям або планам. Це може призвести до погіршення фінансового стану або, навпаки, до її економічного зростання і зміцнення фінансових можливостей[8, с. 23].

Таким чином, всі визначення підкреслюють важливість фінансових ризиків як частини діяльності підприємств, яка вимагає уваги до прогнозування і управління для досягнення оптимальних результатів.

У табл. 1.2 розглянемо сутність поняття «фінансові ризики».

Таблиця 1.2

Наукові підходи до трактування поняття «фінансові ризики»

Автори	Визначення поняття «фінансові ризики»
О. Лактіонова	Фінансові ризики визначаються як можливість втрат або зниження доходу внаслідок змін у фінансовому середовищі, зокрема в результаті коливань валютних курсів, процентних ставок і цін на активи[15, с. 67].
О. Бездітко	Ризик у фінансовій діяльності – це ймовірність виникнення ситуації, яка призведе до фінансових втрат або збитків унаслідок нестабільності фінансових умов або неправильного управління ними[1, с. 46].
О. Литовченко	Фінансові ризики – це ймовірність втрат, що виникають через невизначеність у фінансових процесах або зміни у фінансових ринках, які впливають на економічні результати діяльності компанії[16, с. 392].
О. Кириленко	Фінансові ризики – ймовірність того, що підприємство зазнає фінансових втрат внаслідок змін у валютних курсах, процентних ставках або інших економічних факторів, що впливають на фінансові результати[12, с. 115].
О. Гапонюк,	Фінансові ризики – це можливість виникнення негативних фінансових

І. Сірмаміїх	наслідків для організації внаслідок змін у зовнішньому або внутрішньому фінансовому середовищі, таких як зміни в економічній ситуації або невідповідність прогнозам[3, с. 84].
Д. Дерменжі	Фінансові ризики виникають через невизначеність результатів діяльності, що мають прямий вплив на фінансові потоки компанії. Основними факторами є зміни на фінансових і товарних ринках[7, с. 72].
О. Шишкіна	Фінансові ризики є результатом змін у фінансових умовах, що можуть привести до втрат в результаті інфляції, коливань процентних ставок, кредитних ризиків та інших економічних факторів[26, с. 255].

Таким чином, фінансові ризики у широкому значенні – це міра (ступінь) невизначеності щодо майбутніх фінансових результатів діяльності підприємства та можливих наслідків відхилення фактичних показників від запланованих під впливом нестабільності зовнішнього або внутрішнього середовища. Така невизначеність зумовлюється коливаннями параметрів фінансового середовища (валютних курсів, процентних ставок, інфляції, цін на активи), змінами економічної політики, умовами доступу до фінансових ресурсів, а також якістю фінансового менеджменту (управління грошовими потоками, інвестиціями, кредитними зобов’язаннями тощо). У цьому підході ризик відображає не лише можливість втрат, а й варіативність фінансового результату, за якої можуть виникати як несприятливі, так і додатково вигідні наслідки [1].

Отже, згідно дослідження, можна дати власне визначення:фінансові ризики – це міра (ступінь) невизначеності щодо фінансових результатів підприємства та можливості негативних фінансових наслідків під впливом змін у зовнішньому й внутрішньому фінансовому середовищі, що може спричинити втрати або зниження прибутковості.

Фінансові ризики характеризуються насамперед невизначеністю майбутніх результатів діяльності підприємства, оскільки ключові фінансові показники залежать від змін економічних умов, зокрема коливань валютних курсів і процентних ставок. Значна частина таких ризиків формується під впливом зовнішніх чинників, які не контролюються підприємством (зміни ринкової кон’юнктури, економічна політика держави, інфляційні коливання).

Реалізація фінансових ризиків безпосередньо впливає на фінансові потоки підприємства (доходи, витрати, інвестиції), а отже – на його платоспроможність, фінансову стійкість і здатність виконувати зобов'язання. Тому управління фінансовими ризиками передбачає їх прогнозування, оцінювання та впровадження інструментів мінімізації впливу, особливо з урахуванням міжнародного контексту, коли глобальні фінансові ринки, валютні коливання та міжнародні економічні кризи підвищують складність ризикового середовища.

На рис. 1.1 розглянемо особливості фінансових ризиків.

1.Фінансовий ризик відображає ступінь невизначеності майбутніх фінансових результатів підприємства, що зумовлюється змінами ключових параметрів середовища.

Значна частина фінансових ризиків формується під впливом некерованих для підприємства чинників (ринкова кон'юнктура, державна політика, інфляційні коливання).

Фінансові ризики посилюються під час використання фінансових інструментів (кредити, акції, облігації), коли помилки в їх виборі чи управлінні спричиняють фінансові втрати.

Фінансові ризики проявляються через загрозу неповернення зобов'язань контрагентами та через дефіцит ліквідності внаслідок дисбалансу активів і пасивів.

Реалізація фінансових ризиків безпосередньо змінює грошові потоки підприємства (доходи, витрати, інвестиції), підриваючи платоспроможність і фінансову стійкість.

Зниження фінансових ризиків потребує їх системного прогнозування та застосування інструментів мінімізації (хеджування, страхування, диверсифікація, ліміти).

У глобалізованій економіці ризики ускладнюються впливом міжнародних ринків, валютних коливань і транснаціональних криз, що підвищує вимоги до управління ними.

Рис. 1.1. Особливості фінансових ризиків

Джерело: створено на основі [8, с.83]

Загалом, фінансові ризики є невід'ємною частиною діяльності підприємств та організацій, що вимагає використання спеціальних методів для їх оцінки, управління та мінімізації для забезпечення стабільності фінансових результатів і зниження можливих збитків.

Фінансові ризики мають низку ключових властивостей, які відображають їх економічну природу та механізм прояву в діяльності підприємства [14, с. 38]:

1. Невизначеність – це невміння точно прогнозувати, чи відбудеться небажана подія, що може бути викликано недостовірною або неповною інформацією.

2. Суперечливість – фінансові ризики можуть бути одночасно джерелом можливих вигод, таких як великий прибуток, та загрозою втрат, що вимагає ретельного управління і оцінки.

3. Альтернативність – підприємства завжди стикаються з необхідністю вибору між різними варіантами, кожен з яких має свої ризики та вигоди та потребує детального аналізу.

4. Ймовірність ризику – кожна фінансова подія має певну ймовірність, що може змінюватися залежно від зовнішніх і внутрішніх умов, що визначають ризик.

5. Динамічність – рівень і структура ризиків змінюються в часі під впливом макроекономічних факторів, коливань ринків, регуляторних змін і внутрішніх трансформацій компанії.

6. Значущість – наслідки ризику можуть суттєво впливати на фінансову стійкість, ліквідність і прибутковість підприємства, а в критичних випадках – спричиняти фінансову кризу.

7. Стохастичність – наслідки фінансових ризиків непередбачувані, тому їх точне прогнозування неможливе.

8. Спадковість – ризики можуть повторюватися, якщо підприємство вже зіштовхувалося з ними раніше, що дозволяє прогнозувати їх і вжити запобіжних заходів.

9. Флуктуаційність – інтенсивність ризику коливається в межах певного діапазону, зокрема через волатильність цін, курсів і ставок, що ускладнює планування та бюджетування.

10.Керованість – частина ризиків піддається зниженню через інструменти управління (диверсифікація, хеджування, страхування, ліміти, резерви), тоді як окремі ризики залишаються обмежено контрольованими або некерованими.

11. Взаємопов’язаність – ризики можуть взаємно підсилюватися (наприклад, валютний ризик через девальвацію провокує ризик ліквідності та кредитний ризик), формуючи ланцюгові ефекти та системні наслідки.

У науковій літературі фінансові ризики класифікують за низкою ознак, що дає змогу впорядкувати їх різноманіття та точніше оцінити вплив на окремі напрями діяльності підприємства. Така систематизація є практично значущою, оскільки різні групи ризиків мають відмінні джерела виникнення, механізми прояву та наслідки для фінансових результатів. Відповідно, класифікація дозволяє визначити характер і пріоритетність ризику та обґрунтувати доречні інструменти його управління і мінімізації (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Класифікація фінансових ризиків

Тип фінансового ризику	Опис та характеристика
Кредитний ризик	Ризик виникнення збитків через несплату боргів або неплатоспроможність контрагентів. Це включає в себе ризик дефолту позичальника або непогашення кредиту.
Процентний ризик	Ризик, пов’язаний зі зміною процентних ставок, що впливає на вартість позик та інвестицій. Коливання ставок може змінювати доходність або витрати підприємства.
Валютний ризик	Ризик втрат через коливання валютних курсів. Це стосується підприємств, які ведуть зовнішньоекономічну діяльність або мають операції в іноземних валютах.
Ризик ліквідності	Ризик того, що підприємство не зможе своєчасно виконати фінансові зобов’язання через нестачу ліквідних активів. Виникає через проблеми з грошовим потоком.
Ризик зміни цін на ринку	Ризик фінансових втрат через зміни цін на активи або ресурси, які використовуються підприємством. Це може бути результатом коливань на ринку товарів, послуг або цінних паперів.

Джерело: створено на основі [21; 23]

У межах фінансового підходу доцільно виокремлювати кредитний, процентний, валютний ризики, ризик ліквідності та ризик зміни ринкових цін як базові фінансові ризики підприємства. Кредитний ризик відображає загрозу втрат через невиконання зобов’язань контрагентами; процентний – чутливість витрат і доходів до коливань ставок; валютний – залежність фінансового результату від змін валютного курсу. Ризик ліквідності характеризує здатність

підприємства своєчасно здійснювати платежі, тоді як ризик зміни цін на ринку пов’язаний із волатильністю вартості активів і ресурсів та ускладнює планування фінансових показників.

Таким чином, управління фінансовими ризиками є ключовим для стабільного функціонування підприємств у сучасному економічному середовищі. Кожен із зазначених типів ризиків вимагає окремої уваги та стратегій управління для зменшення можливих негативних впливів на діяльність компанії. Тільки за умови чіткого розуміння і систематизації цих ризиків підприємство може ефективно адаптуватися до змінюваних умов і забезпечити свою фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

1.2.Концептуальні засади, методи та принципи управління фінансовими ризиками

Управління фінансовими ризиками є однією з основних складових ефективного фінансового менеджменту в будь-якому підприємстві. В умовах нестабільної економічної ситуації, глобалізації та швидких змін на фінансових ринках важливість грамотного управління ризиками стає все більш актуальною. Фінансові ризики можуть виникати з різних джерел, і їх вплив може бути як короткостроковим, так і довгостроковим, що робить необхідним розробку і впровадження чітких методів і принципів управління для їх мінімізації.

Моделювання управління фінансовими ризиками (рис. 1.2) відображає основні етапи процесу: ідентифікацію чинників ризику, оцінку їх рівня та формування системи заходів для своєчасного реагування й мінімізації можливих негативних наслідків.

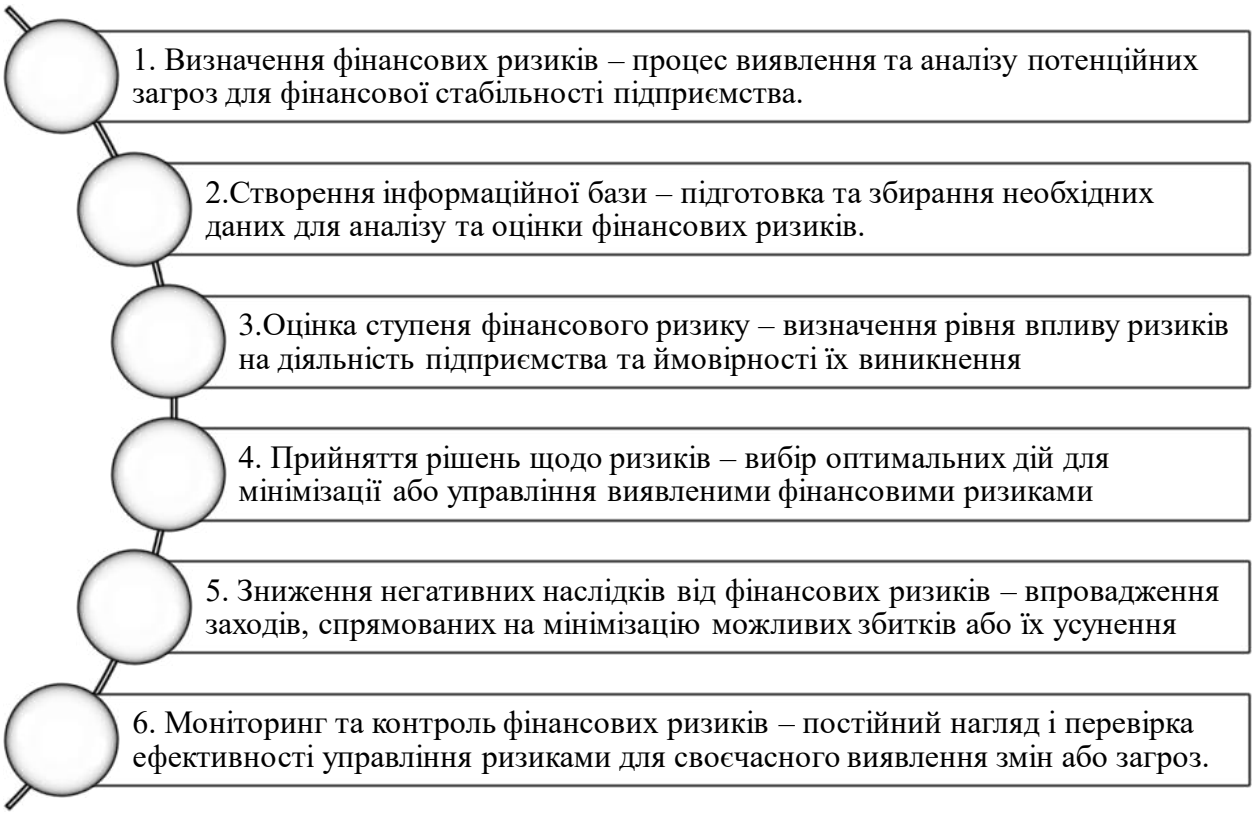

Рис. 1.2. Етапи управління фінансовими ризиками

Джерело: створено на основі [14-15]

Методи управління фінансовими ризиками акцентують увагу на внутрішніх механізмах їх нейтралізації, які охоплюють широкий спектр організаційних, фінансових та інформаційно-аналітичних заходів. Вони спрямовані на мінімізацію впливу несприятливих подій на ліквідність, платоспроможність і рентабельність підприємства. Методи ретельно обираються і впроваджуються в межах організаційного управління, щоб забезпечити ефективний контроль та оптимальне управління фінансовими ризиками.

У процесі аналізу ризиків на практиці використовуються певні припущення, які дозволяють коректніше інтерпретувати дані та оцінювати можливі наслідки [6, с. 92]. До ключових з них належать:

1. Вважається, що втрати, пов’язані з ризиком, є незалежними один від одного, тобто наявність збитків в одній сфері не впливає безпосередньо на інші аспекти діяльності підприємства. Це припущення дає змогу застосовувати

стандартні статистичні підходи до оцінювання ризиків, хоча на практиці воно потребує перевірки з урахуванням можливих кореляцій між видами діяльності.

2. Збитки в певній сфері діяльності не завжди збільшують ймовірність втрат в інших сферах, за винятком випадків форс-мажорних ситуацій (воєнні дії, масштабні техногенні аварії, системні фінансові кризи тощо), які можуть спричинити каскадні негативні наслідки. Це дозволяє відокремлювати «локальні» ризики від системних і будувати диференційовану політику управління ними.

3. Максимальна сума можливих збитків не повинна перевищувати фінансові можливості підприємства або учасників, щоб уникнути ситуацій, які можуть призвести до фінансового колапсу або критичного порушення операційної діяльності. На основі цього припущення формуються ліміти ризику, політика резервування та вимоги до капіталу, спроможного «поглинути» потенційні втрати без втрати платоспроможності.

Оскільки підприємства постійно стикаються з невизначеністю, наявність ефективної системи управління фінансовими ризиками є критичним аспектом для збереження їх конкурентоспроможності та довгострокової життєздатності. Основою для цього є принципи, які визначають основні підходи до оцінки, аналізу та контролю ризиків, допомагаючи організаціям діяти обґрунтовано в умовах фінансової невизначеності (рис. 1.3)

1. Принцип комплексності (передбачає використання всіх можливих методів для оцінки фінансових ризиків, охоплюючи як внутрішні, так і зовнішні загрози, а також їх взаємозв'язки).	2. Принцип своєчасності (важливість своєчасного виявлення та оцінки ризиків для оперативного реагування, запобігання фінансовим збиткам і точного прогнозування загроз).	3. Принцип раціональності (включає економічно обґрунтоване управління ризиками з балансом між витратами та вигодами, оптимізацію фінансових процесів).
4. Принцип адаптивності (регулярне оновлення стратегії управління ризиками відповідно до змін у ринковому середовищі, забезпечуючи фінансову стабільність).	5. Принцип прозорості (необхідність чіткого документування та публікації рішень щодо управління ризиками для підвищення довіри та контролю з боку зацікавлених осіб).	6. Принцип ефективності (забезпечення максимальних результатів за мінімальних витрат, спрямування заходів на досягнення цілей за допомогою ефективного використання ресурсів).

Рис. 1.3.Принципи управління фінансовими ризиками

Джерело: створено на основі [14-15]

Також існує широкий спектр підходів та методів оцінки ризиків, вибір яких залежить від того, як саме трактується економічний зміст поняття «ризик» – як можливі втрати, як відхилення фактичних показників від запланованих або як ймовірність настання небажаних фінансових подій. Відповідно до поставленої аналітичної мети (оцінити ймовірність настання події, визначити можливий розмір збитків, окреслити «критичні» сценарії тощо) змінюється і доцільний набір методів – від простих аналітичних розрахунків до ймовірнісно-статистичних, сценарних, експертних та валютно-ринкових моделей. Для кожного виду ризику формується свій інструментарій, який дає змогу конкретизувати ймовірність його реалізації та масштаби потенційних наслідків для фінансового стану підприємства. Тому обґрунтований вибір методів оцінки ризику є ключовою передумовою побудови ефективної системи його управління.

У табл. 1.4 наведено основні методи оцінки фінансових ризиків та їх характеристику.

Таблиця 1.4

Методи оцінки фінансових ризиків та їх характеристики

Метод	Опис методу	Характеристики
Комплексний	Включає в себе використання кількох методів одночасно для більш точної оцінки ризиків.	Об'єднує різні підходи (аналітичні, статистичні, експертні) для оцінки ризиків в комплексі, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні фактори.
Систематичний	Оцінка фінансових ризиків на основі визначення всіх взаємозв'язків і впливів на економічний стан підприємства.	Структурований підхід до вивчення всіх фінансових аспектів і ризиків підприємства, що дає змогу створити цілісну картину й прогнозувати потенційні загрози.
Статистичні	Використання статистичних методів для аналізу ймовірності виникнення ризику на основі минулих даних.	Аналіз історичних даних для оцінки ймовірності виникнення фінансових труднощів у майбутньому, базуючись на статистичних закономірностях та трендах.
Аналітичні	Оцінка ризику за допомогою детального аналізу ситуації,	Використовуються інструменти аналізу фінансових показників, таких як дерево

	розподілу платежів та ймовірностей.	рішень, імітаційне моделювання для прогнозування наслідків ризику.
Експертний	Оцінка ризику на основі досвіду та інтуїції експертів у певній галузі.	Застосовуються методи оцінки ризиків через знання експертів, коли математичні моделі не дають точних результатів або недостатньо ефективні.
Оцінки фінансової стійкості	Оцінка фінансової стійкості через аналіз оборотних коштів та співвідношення з поточними запасами та витратами.	Оцінка, яка дозволяє визначити здатність підприємства витримати фінансові труднощі, на основі порівняння показників фінансової стійкості з можливими зонами ризику.
Рейтинговий	Оцінка ризику через порівняння підприємства з еталонними індикаторами і присвоєння йому рейтингу.	Підприємства оцінюються на основі порівняння фактичних показників з еталонними коефіцієнтами, що дає можливість визначити рейтинг для подальшого аналізу ризику.
Нормативний	Оцінка фінансових ризиків через порівняння фактичних значень показників з нормативними або стандартними значеннями.	Аналіз, який заснований на порівнянні фактичних показників із встановленими нормативами чи стандартами, для виявлення відхилень і можливих ризиків.
Фундаментальний	Оцінка ризиків за допомогою факторного аналізу ключових показників підприємства.	Застосовуються методи факторного аналізу для визначення зміни важливих факторів, що можуть бути причиною виникнення фінансових ризиків.
Аналогів	Оцінка ризиків через порівняння діяльності підприємства з іншими подібними підприємствами або еталонними об’єктами.	Метод порівняння підприємства з іншими, що мають подібну діяльність. Враховуються індикатори і коефіцієнти, що використовуються в оцінці для виявлення ризиків

Джерело: створено на основі [20; 22; 24]

Узагальнюючи наведені в табл. 1.4 дані, можна зробити висновок, що ефективна оцінка фінансових ризиків неможлива без комплексного підходу, який поєднує методи різної природи. Комплексний та систематичний аналіз дають змогу бачити не окремі загрози, а цілісну конфігурацію ризиків і їхній вплив на фінансовий стан підприємства. Статистичні методи забезпечують кількісну оцінку ймовірності настання ризикових подій на основі минулих даних, тоді як аналітичні та експертні підходи дозволяють глибше інтерпретувати результати, враховуючи специфіку ринку й галузі. Методи оцінки фінансової стійкості, рейтинговий та нормативний підхід дають змогу співвіднести поточний стан підприємства з еталонними значеннями й регулятивними вимогами, своєчасно виявити зони підвищеного ризику. Фундаментальний аналіз і метод аналогів поглиблюють розуміння джерел

ризику, показуючи, які фактори та управлінські рішення зумовлюють його посилення чи зниження. Сукупне застосування цих методів формує надійну аналітичну базу для розроблення обґрунтованих стратегій управління фінансовими ризиками.

Таким чином, управління фінансовими ризиками є цілісною системою, яка спирається на поєднання концептуальних засад, етапів, принципів та інструментів оцінювання. Принципи управління фінансовими ризиками задають рамки ризик-орієнтованого підходу, що поєднує обґрунтованість рішень, прозорість процедур, відповідність обраному рівню ризик-апетиту та орієнтацію на довгострокову стійкість підприємства. Різноманіття методів оцінювання ризиків, від статистичних та аналітичних до експертних, рейтингових, нормативних і заснованих на аналізі фінансової стійкості чи аналогів, дозволяє адаптувати інструментарій до специфіки галузі, масштабу діяльності та поточного стану підприємства. Саме комплексне використання цих методів і дотримання сформульованих принципів забезпечує точнішу ідентифікацію та вимірювання фінансових ризиків, а також створює надійну основу для розроблення ефективних стратегій їх мінімізації, що є ключовою умовою фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства.

РОЗДІЛ 2
ОЦІНКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Уніка» є одним з найбільших та найстабільніших учасників вітчизняного ринку ризикового страхування і належить до небанківської фінансової групи «Уніка Україна». Підприємство функціонує як класичний страховик non-life, спеціалізуючись на всіх видах страхування, окрім страхування життя, і за масштабами діяльності відноситься до категорії великих підприємств. UNIQA входить до складу міжнародної UNIQAInsuranceGroup – однієї з провідних страхових груп Австрії та Центрально-Східної Європи, у якій близько 20 тис. співробітників обслуговують понад 17 млн клієнтів у 14 країнах. Підприємство має понад двохсотлітню історію: ще з 1811 р. європейці обирають UNIQA своїм страховим партнером, довіряючи їй життя, здоров'я та майно. Незмінною місією групи є прийняття на себе тих ризиків, які окрема людина або бізнес не в змозі ефективно нести самостійно, що дозволяє позиціонувати UNIQA як надійного довгострокового партнера в будь-яких життєвих ситуаціях[2].

ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» належить до постійних лідерів національного страхового ринку за обсягами зібраних страхових премій, здійснених виплат та величиною активів, щомісяця спрямовуючи на страхові відшкодування близько 100 млн грн. Стабільно входячи до трійки найкращих страховиків у сегментах медичного страхування, автострахування та страхування майна, ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» поєднує європейські стандарти сервісу з глибоким розумінням потреб українських страхувальників,

що зумовлює її високу конкурентоспроможність і вагому роль у розвитку страхового ринку України[2].

Основні ідентифікаційні відомості про ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» доцільно узагальнити у вигляді табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна інформація про ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»

Показники	Характеристика
Повне найменування	Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Уніка»
Скорочене найменування	ПрАТ «СК «Уніка»
Організаційно-правова форма	Приватне акціонерне товариство
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ	20033533
Дата державної реєстрації	10.02.1994
Місцезнаходження	04112, м. Київ, вул. Олени Теліги, буд. 6В
Категорія підприємства	Велике підприємство
Статус підприємства, що становить суспільний інтерес	Так
Основний вид діяльності за КВЕД	65.12 – Інші види страхування, крім страхування життя
Статутний капітал	155 480 000 грн
Частка держави у статутному капіталі	0%
Середня кількість працівників	993 особи
Структура управління	Дворівнева (Наглядова рада та Правління)

Джерело: створено на основі [2]

Історія UNIQA в Україні починається 10 лютого 1994 р., коли було засновано ЗАТ «Страхова компанія «Кредо-Класик». Це була класична універсальна страхова компанія, яка поступово зміцнювала позиції на ринку й формувала репутацію надійного партнера. У 2006 р. відбулася ключова подія: австрійська страхова група UNIQA придбала пакет акцій «Кредо-Класик», а 14 липня того ж року було створено Страхову компанію «Уніка Життя». Відтоді український бізнес став частиною однієї з найбільших страхових груп Європи,

отримавши доступ до міжнародного досвіду, капіталу та сучасних стандартів управління.

У 2009 р. «Кредо-Класик» продемонструвала успішну реалізацію стратегії розвитку: компанія виконала планові показники, забезпечила прибутковість, а UNIQA Group отримала контрольний пакет акцій. Далі розпочався етап активного зростання та модернізації. У 2012 р. UNIQA в Україні розвиває франчайзингову мережу генеральних представництв, даючи партнерам можливість працювати під брендом потужної європейської групи, оптимізуючи ризики та інвестиції. Паралельно компанія посилює соціальну присутність: у 2015 р. підтримує концерт оркестру New EraOrchestra і всесвітньо відомого скрипаля Джошуа Белла, а в 2017 р. стає партнером Української національної збірної на Спеціальних Олімпійських зимових іграх, підкреслюючи свою увагу до інклюзії та людей з інтелектуальними порушеннями [2].

З 2018 р. акцент робиться на цифровізації та клієнтському сервісі. UNIQA перемагає у всеукраїнському конкурсі інтернет-проєктів E-Commerce Awards у категорії «Страхові продукти» та запускає мобільний додаток для медичного страхування, який дає змогу клієнтам керувати полісами й звертатися по допомогу з телефона. У 2019 р. підприємство стає страховим партнером ювілейного фестивалю Atlas Weekend та отримує золоту медаль ICERTIAS «Customer's Friend» за зразкові відносини з клієнтами й високий рівень сервісу. У 2020 році Страхова компанія «Уніка» визнається кращою страховою компанією за версією рейтингу «ТОП-100. Рейтинги найбільших», а голова правління Олена Ульє отримує звання Лідера фінансового ринку України. У 2021 році UNIQA входить до п'ятірки найкращих роботодавців фінансового сектору України та знову підтверджує статус «Customer'sFriend».

Останні роки компанія поєднує ринкове лідерство з громадянською позицією. У 2023 році UNIQA отримує премію «Вибір країни» як «Лідер страхового ринку України», а Олена Ульє – звання «Професіонал року 2023». Компанія активно підтримує Сили Оборони та допомагає цивільному

населенню на де окупованих територіях, за що удостоюється подяки від Фонду Сергія Притули. У 2024 р. UNIQA входить до переліку платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства, стає однією з перших, хто впроваджує інноваційний механізм страхування воєнних ризиків від ЄБРР та Aon, а її CEO визнають серед найкращих керівників країни за версією Forbes. Того ж року підприємство презентує новий мобільний за стосунок myUNIQA Ukraine з вбудованим штучним інтелектом[2].

Організаційна структура ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» побудована за принципами дворівневої системи корпоративного управління, що відповідає вимогам українського законодавства та практиці великих фінансових інституцій. Вищим органом управління є Загальні збори акціонерів, які визначають стратегічні напрями розвитку, затверджують річну звітність, розподіл прибутку, склад наглядових і виконавчих органів. На другому рівні знаходиться Наглядова рада, до складу якої входять Голова, його заступник та члени ради, у тому числі незалежні директори. Її завдання – здійснення стратегічного й контрольного нагляду за діяльністю Правління, затвердження ключових політик, моніторинг системи внутрішнього контролю й управління ризиками.

Виконавчим органом ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» є Правління, до складу якого входять Голова Правління, Перший заступник Голови, заступники Голови, у тому числі з фінансових питань. Правління здійснює операційне управління компанією, відповідає за реалізацію стратегії, затвердженої акціонерами, організацію страхового процесу, формування страхових резервів, управління активами, упровадження нових продуктів та цифрових сервісів. На рівні виконавчого апарату виділяються спеціалізовані дирекції та департаменти: з управління регіональною мережею, корпоративних продажів, роздрібних продуктів та сервісів, добровільного медичного страхування, онлайн-продажів, інформаційних технологій, фінансового планування та аналізу, управління персоналом, безпеки, юридична дирекція, дирекція

трансформацій та клієнтських сервісів, департамент фінансового моніторингу тощо.

На рис. 2.1 подано організаційну структуру ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

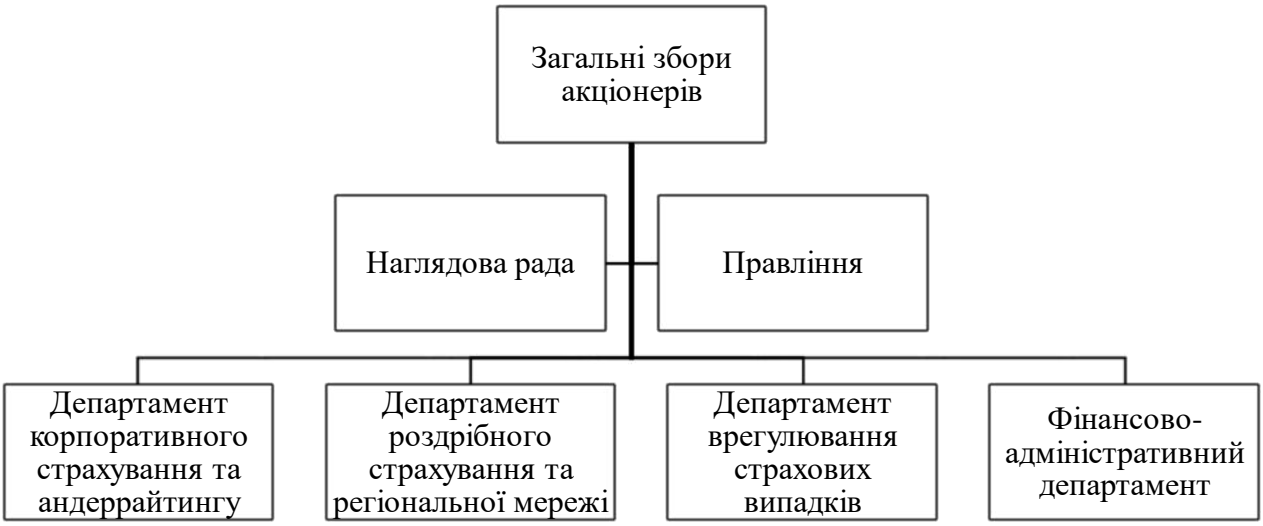

Рис. 2.1. Організаційна структура ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»

Джерело: створено на основі [2]

ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» є членом Моторного (транспортного) страхового бюро України, що є обов'язковою умовою для здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Крім того, підприємство входить до Європейської бізнес-асоціації, Національної асоціації страховиків України та Американської торговельної палати в Україні. Це свідчить про високий рівень інтеграції в професійну спільноту, орієнтацію на європейські стандарти ведення бізнесу, участь у формуванні правил гри на ринку страхових послуг.

ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» активно інвестує в розвиток інформаційних систем, цифрових сервісів та продуктових інновацій. На дослідження і розробки у 2024 р. було спрямовано понад 52 млн грн, що свідчить про системну модернізацію IT-інфраструктури та бізнес-процесів. Важливу роль у цьому відіграє Дирекція трансформацій та клієнтських сервісів, яка відповідає за управління проєктами, впровадження нових цифрових рішень,

оптимізацію процесів продажу та обслуговування клієнтів, розвиток онлайн-каналів комунікації та самообслуговування.

Асортимент страхових послуг ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» охоплює основні сегменти ризикового страхування для фізичних і юридичних осіб. Для роздрібних клієнтів компанія пропонує програми автострахування (обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів, добровільне страхування КАСКО), страхування майна та житла, добровільне медичне страхування, туристичне та медичне страхування подорожуючих, страхування від нещасних випадків та інші персональні продукти. Для корпоративних клієнтів ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» надаються послуги зі страхування майна підприємств, вантажів, відповідальності перед третіми особами, добровільного медичного страхування персоналу, страхування фінансових і підприємницьких ризиків, спеціалізованих програм для банків та не фінансових партнерів.

Проаналізуємо динаміку основних показників фінансового стану ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за даними Балансу за 2022-2024 рр.

Таблиця 2.2

Горизонтальний аналіз балансу ПрАТ «СК «УНІКА» за 2022-2024 рр.

Показник	2022, тис грн	2023, тис грн	2024, тис грн	Абсолютне відхилення 2024/2022, тис грн	Темп зростання 2024/2022, %
Валюта балансу	3934769	3844775	4409113	474344	112,1
Необоротні активи	901899	1149976	591735	-310164	65,6
Оборотні активи	3032870	2694799	3817378	784508	125,9
Власний капітал	1212252	1695673	2161121	948869	178,3
Довгострокові зобов'язання	2256788	67435	31079	-2225709	1,4
Поточні зобов'язання	465729	2081667	2216913	1751184	476,0

Джерело: створено на основі [2]

Дані табл. 2.2 свідчать, що загальний обсяг активів ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» у 2022-2024 рр. має тенденцію до зростання: попри незначне скорочення валюти балансу в 2023 р., у 2024 р. вона перевищує рівень 2022 р. на 474,3 млн грн, або на 12,1%. При цьому відбувається суттєвазміна структури активів. Частка необоротних активів знижується з 901,9 млн грн у 2022 р. до 591,7 млн грн у 2024 р. (зменшення на 34,4%), тоді як оборотні активи зростають на 784,5 млн грн (на 25,9%). У результаті частка оборотних активів у валюті балансу підвищується орієнтовно з 77,1% у 2022 р. до 86,6% у 2024 р., що відповідає специфіці страхової діяльності та свідчить про нарощення більш ліквідних активів, придатних для оперативного покриття страхових виплат.

Структура джерел формування майна ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» також зазнає помітних змін. Власний капітал за аналізований період зріс майже у 1,8 раза: з 1212,3 млн грн у 2022 р. до 2161,1 млн грн у 2024 р. (948,9 млн грн). Частка власного капіталу у валюті балансу підвищилася орієнтовно з 30,8% до 49,0%, що свідчить про посилення фінансової стійкості та зростання «подушки безпеки» для покриття можливих збитків. Водночас відбувається різкий перерозподіл між довгостроковими та поточними зобов’язаннями: сума довгострокових зобов’язань скорочується з 2256,8 млн грн до 31,1 млн грн, тоді як поточні зобов’язання зростають з 465,7 млн грн до 2216,9 млн грн. Це означає, що переважна частина зобов’язань страховика набуває короткострокового характеру, що, з одного боку, підвищує чутливість до ризику ліквідності, а з іншого – відображає специфіку обліку страхових резервів і концентрацію страхових зобов’язань у складі поточних пасивів.

Загалом результати горизонтального аналізу балансу ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022-2024 рр. дозволяють зробити висновок про нарощення обсягу активів, зміцнення власного капіталу та переорієнтацію структури активів у бік більш ліквідних складових. Водночас спостерігається зростання частки поточних зобов’язань і перерозподіл страхових резервів, що підвищує значущість якісного управління фінансовими ризиками ПрАТ

«Страхова компанія «Уніка», передусім ризиком ліквідності, кредитним ризиком та ризиком ринкової переоцінки активів.

Для оцінки динаміки результатів діяльності ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» доцільно доповнити організаційно-економічну характеристику аналізом звіту про фінансові результати за 2022-2024 рр. Горизонтальний аналіз основних показників наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка основних показників фінансових результатів ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022-2024 рр.

Показник	2022, тис грн	2023, тис грн	2024, Тис грн	Абсолютне відхилення 2024/2022, тис грн	Темп приросту 2024/2022, %
Чисті зароблені страхові премії	2409862	2738760	3349150	939288	39,0
Чисті понесені збитки	936931	1279460	1711690	774759	82,7
Валовий прибуток	1472931	1459300	1637460	164529	11,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	470039	210739	151436	-318603	-67,8
Фінансовий результат до оподаткування	521578	506130	536850	15272	2,9
Чистий прибуток	372735	412749	433614	60879	16,3
Сукупний Дохід	331519	454617	465448	133929	40,4
Сума операційних витрат	1114318	1248560	1486024	371706	33,4
Комбінований коефіцієнт, %	85,1	92,3	95,5	10,4 в.п.	12,2

Джерело: створено на основі [2]

Аналіз динаміки показує, що за 2022-2024 рр. ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» суттєво наростило обсяги страхового бізнесу. Чисті зароблені страхові премії збільшилися на 939,3 млн грн, або на 39,0%, причомуо сновне зростання припадає на 2024 р. Це свідчить про розширення страхового портфеля, підвищення попиту на продукти компанії та перегляд тарифної політики з урахуванням воєнних ризиків. Валовий прибуток зріс лише на 11,2%, що означає, що зростання премій супроводжується підсиленнямзбитковості.

Найбільш критична тенденція – випереджальне зростання чистих понесених збитків за страховими виплатами: 82,7% за три роки при зростанні премій на 39,0%. Збільшення обсягів відшкодувань фактично «з'їдає» частину ефекту від розширення бізнесу та тисне на маржу. Це відображається у зростанні комбінованого коефіцієнта з 85,1% у 2022 р. до 95,5% у 2024 р. Тобто, якщо у 2022 р. компанія мала комфортний запас прибутковості за основною страховою діяльністю, то у 2024 р. показник наблизився до межі 100%, після якої базовий страховий бізнес стає збитковим.

Структура витрат також зазнала істотних змін. Сума операційних витрат за 2022-2024 рр. зросла на 371,7 млн грн, або на 33,4%. Найбільш динамічними є витрати на оплату праці (зростання приблизно на 64%) та відрахування на соціальні заходи (понад 57%), що відображає як індексацію зарплат в умовах інфляції, так і розширення штату для підтримки зростаючих обсягів бізнесу. Інші операційні витрати збільшилися більш ніж на 20%, що пов'язано з розширення ммережі, маркетинговими активностями, розвитком цифрових сервісів та підтримкою ІТ-інфраструктури. Амортизаційні відрахування зрослимайже на 40%, що підтверджує активні інвестиції в основні засоби та нематеріальні активи (програмні продукти, платформи дистанційного обслуговування тощо).

Попри значний тиск витрат і збитковості, компанія зберігає здатність генерувати прибуток. Чистий фінансовий результат зріс з 372,7 млн грн у 2022 р. до 433,6 млн грн у 2024 р. (16,3%). При цьому операційний прибуток скоротився більш ніж у 3 рази (із 470,0 млн грн до 151,4 млн грн), що означає, що роль страхового та операційного результату в загальній прибутковості зменшилася. Баланс підтримується завдяки зростанню інших фінансових доходів (зокрема, доходів від розміщення страхових резервів та вільних грошових коштів): їх обсяг за 2022-2024 рр. помітно збільшився, що дозволило утримати показник прибутку до оподаткування на рівні близькому до стабільного (зростання лише на 2,9 %).

Узагальнюючи наведене, можна констатувати, що ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» є системно важливим учасником ринку страхування України з потужною міжнародною підтримкою та диверсифікованим продуктовим портфелем. Водночас результати аналізу балансу та звіту про фінансові результати за 2022-2024 рр. свідчать про випереджальне зростання страхових виплат і операційних витрат порівняно з динамікою страхових премій, підвищення комбінованого коефіцієнта та зростання частки короткострокових зобов'язань.

2.2. Аналіз рівня фінансових ризиків та оцінка їх управління в ПрАТ «Страхова компанія «Уніка»

Оцінка системи управління фінансовими ризиками ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» ґрунтується на аналізі динаміки основних фінансових показників за 2022-2024 рр., структури активів і зобов'язань, а також ключових коефіцієнтів, що характеризують ризики збитковості, ліквідності, дохідності та платоспроможності, що наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Зведені показники фінансових ризиків ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022-2024 рр.

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2024/2022
Чисті зароблені страхові премії, тис грн	2409862	2738760	3349150	939288
Чисті понесені збитки за страховими виплатами, тис грн.	936931	1279460	1711690	774759
Валовий прибуток, тис грн.	1472931	1459300	1637460	164529
Чистий прибуток, тис грн.	372 735	412 749	433 614	60879
Валюта балансу, тис грн.	3934769	3844775	4409113	474344
Власний капітал, тис грн.	1212252	1695673	2161121	948869
Частка власного капіталу в активах, %	30,8	44,1	49,0	18,2 в.п.

Частка оборотних активів у активах, %	77,1	70,1	86,6	9,5 в.п.
Частка поточних зобов’язань у загальних, %	17,1	96,9	98,6	81,5 в.п.
Коефіцієнт поточної ліквідності (оборотні активи / поточні зобов’язання), рази	6,51	1,30	1,72	-4,79
Рентабельність активів, %	9,5	10,7	9,8	0,3 в.п.
Рентабельність власного капіталу, %	30,7	24,3	20,1	-10,6 в.п.
Коефіцієнт збитковості (чисті збитки / чисті премії), %	38,9	46,7	51,1	12,2 в.п.
Коефіцієнт витрат (операційні витрати / чисті премії), %	46,2	45,6	44,4	-1,8 в.п.
Комбінований коефіцієнт, %	85,1	92,3	95,5	10,4 в.п.

Джерело: створено на основі [2]

Зведені показники дають змогу комплексно оцінити профіль фінансових ризиків ПрАТ «Страхова компанія «Уніка». По-перше, видно стійке нарощення масштабів діяльності: чисті зароблені страхові премії протягом 2022-2024 рр. зросли майже на 40%, а валюта балансу – на 12,1%. Це свідчить про розширення страхового портфеля, збільшення клієнтської бази та активізацію операцій як на роздрібному, так і на корпоративному сегментах. Водночас саме розширення бізнесу в умовах воєнної економіки та високої волатильності ринку неминуче супроводжується посиленням ризику збитковості та ризику неправильного ціноутворення.

Ключовим маркером концентрації страхового (андеррайтингового) ризику є динаміка коефіцієнтів збитковості, витрат та комбінованого коефіцієнта. За три роки коефіцієнт збитковості зріс з 38,9% до 51,1%, тобто частка страхових виплат у структурі зароблених премій зрослабільшніж на 12 в.п. (рис. 2.2).

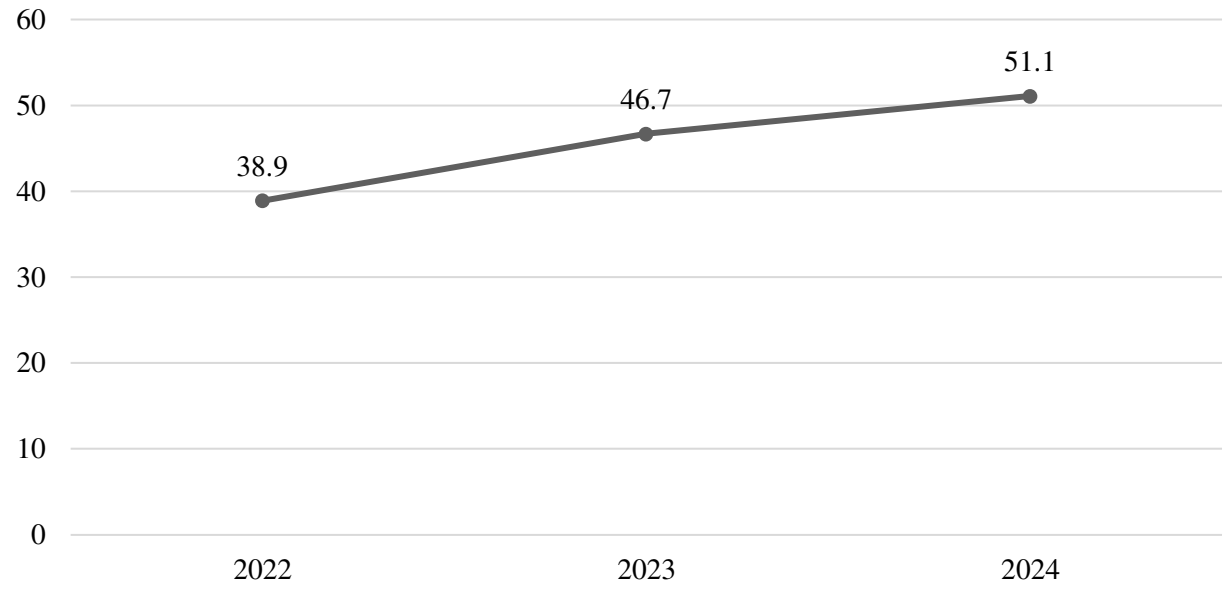

Рис. 2.2. Динаміка коефіцієнту збитковості ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022-2024 рр., %

Джерело: створено на основі [2]

Це означає, що на кожні 100 грн зароблених премій у 2022 р. компанія спрямовувала на відшкодування збитків близько 39 грн, тоді як у 2024 р. – вже понад 51 грн. У поєднанні з високими темпами зростання чистих збитків (понад 82% за період) така динаміка свідчить про підвищення технічної збитковості окремих сегментів портфеля, зокрема автострахування, добровільного медичного страхування та майнових ризиків, на які найбільше впливають воєнні дії, девальваційні та інфляційні процеси.

Витратний компонент комбінованого коефіцієнта поводиться більш стабільно. Коефіцієнт витрат за 2022-2024 рр. навіть дещо зменшився – з 46,2% до 44,4%, що свідчить про певний ефект масштабу, оптимізацію операційних процесів і часткову компенсацію інфляційноготиску за рахунок зростання премій. Проте сукупний вплив збитковості та витрат призвів до того, що комбінований коефіцієнт зріс з комфортного рівня 85,1% у 2022 р. до 95,5% у 2024 р. Наближення до порогових 100% означає, що запас технічної дохідності звужується, і базовий страховий бізнес стає високочутливим до будь-яких додаткових шоків (масових збитків, змін регуляторних вимог, посилення конкуренції).

Важливою позитивною тенденцією є зміцнення капіталізації й підвищення частки власного капіталу в структурі джерел фінансування. Частка власного капіталу в активах зросла з 30,8% до 49,0%, а його абсолютний розмір – майже у 1,8 раза. Це означає, що компанія суттєво посилила внутрішню «подушку безпеки» для покриття можливих збитків, наблизившись до моделі фінансування, коли майже половина активів сформована за рахунок власних ресурсів. З точки зору управління фінансовими ризиками це знижує чутливість до зовнішніх шоків, покращує сприйняття страховика контрагентами та регулятором і створює запас міцності для виконання зобов'язань перед страхувальниками навіть за несприятливих сценаріїв.

Разом з тим, структура зобов'язань ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» демонструє суттєву зміну профілю строковості. Якщо у 2022 р. на поточні зобов'язання припадало лише 17,1% загальних зобов'язань, то у 2024 р. – вже 98,6%. Це означає практично повну трансформацію боргового портфеля в короткостроковий формат, що характерно для страховиків, у яких основна частина зобов'язань представлена страховими резервами. Такий перерозподіл одночасно підвищує прозорість щодо короткострокових вимог до ліквідності, але й посилює ризик ліквідності: компанія має забезпечити достатній обсяг високоліквідних активів, щоб оперативно виконувати зобов'язання за договорами страхування, у тому числі в умовах пікових навантажень (масові виплати, судові рішення, регресні вимоги).

Коефіцієнт поточної ліквідності вказує на те, що ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» загалом зберігає запас ліквідності, хоча його рівень істотно змінювався. У 2022 р. на 1 грн поточних зобов'язань припадало 6,51 грн оборотних активів, що свідчило про надлишок ліквідності, частково пов'язаний із специфікою структури резервів і часовими лагами між надходженням премій та здійсненням виплат. У 2023 р. показник знижується до 1,30, що є наближеним до регуляторних орієнтирів, а у 2024 р. – зростає до 1,72. Це свідчить, з одного боку, про активне використання ліквідних ресурсів для фінансування виплат та інвестицій, а з іншого – про здатність ПрАТ «Страхова

компанія «Уніка» адаптувати структуру активів, нарощуючи частку оборотних інструментів, які можуть бути швидко конвертовані в кошти.

Ризик дохідності та ефективності використання капіталу оцінюється через показники рентабельності активів та власного капіталу. Рентабельність активів протягом 2022-2024 рр. утримувалася на відносно стабільному рівні 9,5-10,7%, що свідчить про збереження здатності генерувати прибуток на одиницю активів навіть в умовах погіршення технічних показників. Натомість рентабельність власного капіталу знизилася з 30,7% до 20,1%, що є очікуваним наслідком суттєвого нарощення власного капіталу: база зростає швидше, ніж чистий прибуток. Для інвестора це означає зниження відносної дохідності вкладень, але для системи управління ризиками – підвищення стійкості й зниження навантаження на капітал.

Структура прибутковості також вказує на зміну ролі окремих джерел доходів у формуванні фінансового результату. Попри скорочення операційного прибутку більш ніж у три рази за 2022-2024 рр., прибуток до оподаткування зріс на 2,9%, а чистий прибуток – на 16,3%. Це свідчить про те, що зростання прибутковості забезпечується насамперед за рахунок інших фінансових доходів, тобто результатів розміщення страхових резервів та вільних грошових коштів у фінансові інструменти. Така модель підсилює значущість інвестиційного та ринкового ризиків: ефективність і безпечність управління інвестиційним портфелем набувають ключового значення для підтримання загальної прибутковості компанії.

Сукупний дохід, який поєднує чистий прибуток і результати переоцінки інструментів, за три роки зріс на 40,4%. Позитивний вклад переоцінки фінансових інструментів у 2023-2024 рр. свідчить про те, що ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» змогла адаптувати структуру інвестицій до умов фінансового ринку, використовуючи можливості для отримання додаткового доходу. Водночас така залежність від переоцінки активів підвищує вразливість до ринкової волатильності, змін облікових ставок, курсових коливань та динаміки ринку боргових інструментів.

Отже, узагальнення показників, наведених у табл. 2.4, дає підстави зробити висновок, що ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» формує змішаний профіль фінансових ризиків. З одного боку, спостерігається зміцнення капіталізації, нарощення високоліквідних активів та збереження прийнятного рівня рентабельності активів, що знижує системні ризики неплатоспроможності. З іншого – відбувається стійке зростання збитковості страхового портфеля, наближення комбінованого коефіцієнта до критичної межі, суттєве скорочення операційної маржі та концентрація зобов’язань у короткостроковому сегменті. Це посилює значущість ефективної системи управління фінансовими ризиками, яка повинна охоплювати удосконалення андеррайтингової політики, активне використання перестрахування, посилення контролю за ліквідністю, диверсифікацію інвестиційного портфеля й розвиток внутрішніх процедур ризик-менеджменту. Саме комплексне вирішення зазначених завдань є передумовою того, що ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» й надалі зможе зберігати фінансову стійкість і конкурентоспроможність в умовах високоризикового воєнного та післявоєнного ринку.

РОЗДІЛ 3
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА»

ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» поєднує високий рівень капіталізації та зростання обсягів діяльності з підвищенням технічної збитковості та посиленням чутливості до ризиків ліквідності, ринкових і інвестиційних ризиків. На думку О. Бездітка, система управління фінансовими ризиками може вважатися ефективною лише тоді, коли вона не тільки фіксує існуючі загрози, а й забезпечує перехід від реактивного до превентивного впливу на ризикові фактори, інтегруючись у стратегічне та оперативне управління підприємством [1, с. 46]. Саме з цих позицій доцільнорозглядати напрями вдосконалення ризик-менеджменту ПрАТ «Страхова компанія «Уніка».

Передусім удосконалення потребує управління страховим (андеррайтинговим) ризиком, оскільки саме динаміка коефіцієнта збитковості та комбінованого коефіцієнта є найбільш проблемною ланкою у фінансовому профілі компанії. Л. Заволока та І. Сіліна підкреслюють, що базовим інструментом обмеження страхового ризику виступає ризик-орієнтована андеррайтингова політика, яка передбачає глибоку сегментацію клієнтів, диференціацію тарифів залежно від профілю ризику, застосування франшиз, лімітів відповідальності та системи знижок й надбавок з урахуванням індивідуальної збитковості [10, с. 279]. Для ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» це означає доцільність перегляду тарифної політики у найбільш збиткових сегментах (КАСКО, майнове страхування в регіонах підвищеного воєнного ризику, добровільне медичне страхування для окремих груп застрахованих) з переходом від переважно конкурентно-ринкового ціноутворення до чітко формалізованої, актуарнообґрунтованої моделі преміювання.

Як зазначають Л. Клапків та Ю. Клапків, ефективне управління фінансовими ризиками страховика неможливе без використання інструментів

перестрахування, які дозволяють обмежити концентрацію великих збитків, вирівняти коливання збитковості у часі та знизити навантаження на власний капітал [13, с. 87]. З огляду на зростання комбінованого коефіцієнта до 95,5% у 2024 р. доцільно посилити роль перестрахувальних програм у політиці ПрАТ «Страхова компанія «Уніка», передусім шляхом: розширення переліку ризиків, що передаються за облігаторними договорами; збільшення обсягу факультативного перестрахування за ризиками великих і унікальних об'єктів; залучення міжнародних перестрахувальників із високими рейтингами для покриття воєнних, катастрофічних та політичних ризиків. Такий підхід відповідає рекомендаціям В. Лойка та М. Боєвої, які наголошують, що перестрахування в умовах турбулентного ринку повинне розглядатися не як додаткова витрата, а як ключовий елемент архітектури фінансової стійкості страховика [17, с. 24].

Другим блоком удосконалення є управління ліквідністю та структурою зобов'язань. І. Герасимова підкреслює, що для страхових компаній ризик ліквідності має подвійний характер: з одного боку, він пов'язаний з можливістю своєчасного виконання поточних зобов'язань, з іншого – з ризиком вимушеного розпродажу інвестиційних активів за несприятливими цінами [4, с. 118]. З огляду на різке зростання частки поточних зобов'язань до 98,6% у 2024 р. ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» доцільно запровадити більш формалізовану систему управління активами і пасивами, що включає регулярний аналіз строкової структури грошових потоків, розрахунок «розривів» ліквідності за часовими інтервалами, установлення внутрішніх нормативів частки високоліквідних активів у структурі інвестиційного портфеля. На думку О. Гуріної та Н. Корнєвої, саме поєднання класичних коефіцієнтів ліквідності з аналізом грошових потоків дозволяє перетворити управління ліквідністю з «пасивної» функції бухобліку на активний інструмент фінансової стратегії [6, с. 241].

З точки зору ринкового та інвестиційного ризику важливим є перегляд інвестиційної політики з урахуванням зростаючої ролі фінансових доходів у

забезпеченні прибутковості. В. Зянько та М. Дзюбко наголошують, що у нестабільному середовищі перевага має надаватися не максимізації дохідності, а оптимізації співвідношення «дохідність-ризик» через диверсифікацію інструментів, лімітування вкладень у окремі емітенти та галузі, узгодження валютної структури активів і зобов'язань [11, с. 101]. Для ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» це означає доцільність: обмеження частки високоволатильних інструментів у портфелі; підвищення частки надійних боргових інструментів із прогнозованим грошовим потоком; дотримання принципу валютного «matchedposition» при інвестуванні коштів резервів за валютними договорами; активного використання сценарного аналізу та стрес-тестування щодо змін процентних ставок, курсу гривні та цін на фінансові інструменти. Розробка й затвердження формалізованої «Інвестиційної політики ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» як частини політики управління ризиками відповідатиме підходам О. Лактіонової, яка розглядає політику ризик-менеджменту як систему взаємопов'язаних регламентів щодо прийнятного рівня ризику, процедур його оцінки та контролю [15, с. 137].

Окремим напрямом удосконалення має стати посилення управління кредитним ризиком, пов'язаним з розміщенням коштів на банківських рахунках, у депозитах, інвестиціями в боргові інструменти та розрахунками з контрагентами. О. Гапонюк і І. Сірмаміій наголошують на важливості формування загальної політики управління фінансовими ризиками, яка включає встановлення внутрішніх кредитних лімітів за контрагентами, використання рейтингових оцінок, а також періодичний перегляд умов співпраці залежно від змін фінансового стану партнерів [3, с. 84]. Для ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» доцільно формалізувати систему внутрішніх кредитних рейтингів банків-партнерів та емітентів цінних паперів, установити граничні частки розміщення коштів в одному банку чи інструменті, а також використовувати механізми диверсифікації розміщення резервів між кількома фінансовими установами з різними профілями ризику.

Важливим ресурсом посилення управління фінансовими ризиками є цифрові технології. Л. Морозова справедливо зазначає, що цифрові платформи моніторингу ризиків, системи бізнес-аналітики та використання алгоритмів машинного навчання дозволяють перейти від періодичної звітності до практично безперервного моніторингу ризикових показників [19, с. 8]. З урахуванням значних інвестицій ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» в ІТ-інфраструктуру доцільно розгорнути єдинуінтегровану панель ризиків, інтегровану з обліковими й актуарними системами, яка в режимі наближеному до реального часу відображатиме ключові індикатори: комбінований коефіцієнт та його складові в розрізі продуктів і каналів збуту, структуру та дохідність інвестиційного портфеля, ліквідні «розриви», ринкові й кредитні ліміти. Як підкреслюють науковці, використання цифрових інструментів у ризик-менеджменті страховиків суттєво знижує ймовірність «людських помилок» та прискорює реакцію менеджменту на появу негативних тенденцій [20, с. 4].

Суттєвого вдосконалення потребує також організаційна модель ризик-менеджменту. В. Глухова та Л. Крот наголошують, що в умовах підвищених загроз фінансовій безпеці страховика доцільним є запровадження моделі «трьох ліній захисту»: операційні підрозділи, які безпосередньо приймають ризики; незалежна функція управління ризиками; внутрішній аудит, який оцінює ефективність системи контролю [5, с. 93]. Для ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» це означає доцільність інституційного посилення функції управління ризиками: виокремлення самостійного підрозділу з управління ризиками, безпосередньо підпорядкованого Правлінню та Наглядовій раді; запровадження посади директора з управління ризиками; формування постійно діючого Комітету з ризиків при Наглядовій раді за участю незалежних директорів.

Узгоджено з позицією С. Юдіної, Н. Григор'євої, О. Чуприної, які розглядають механізм забезпечення фінансової безпеки страхової компанії як комплекс організаційних, економічних та правових заходів [28, с. 629], для ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» доцільно формалізувати «апетит до ризику» у виглядіо кремого документа, що визначати граничні значення ключових

показників (максимально допустимий комбінований коефіцієнт, мінімальні коефіцієнти покриття резервів і ліквідності тощо). Це дозволить пов’язати рішення щодо запуску нових продуктів, виходу на нові сегменти ринку, зміни інвестиційної політики з чітко визначеними межами прийнятного ризику.

Не менш важливою умовою підвищення ефективності управління фінансовими ризиками є розвиток аналітичних спроможностей персоналу. О. Кравченко підкреслює, що ризик-менеджмент вимагає не лише формальних процедур, а й високого рівня фінансової грамотності менеджерів, здатності інтерпретувати показники, працювати зі сценаріями та статистичними оцінками [14, с. 189]. Для ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» доцільно системно впроваджувати програми внутрішнього навчання для андеррайтерів, фінансових аналітиків, менеджерів з продажу щодо інструментів оцінки фінансових ризиків, сучасних методів статистичного аналізу, основ актуарних розрахунків. До роботи таких програм можуть залучатися зовнішніексперти й науковці, що сприятиме трансферу знань із академічного середовища у практику компанії.

Узагальнюючи зазначене, можемо стверджувати, що вдосконалення управління фінансовими ризиками в ПрАТ «СК «Уніка» має здійснюватися у кількох взаємопов’язаних площинах: технічній (перегляд андеррайтингової політики, розширення перестрахувальних програм), фінансовій (консервативна й диверсифікована інвестиційна політика, посилення управління кредитним ризиком), організаційній (запровадження моделі «трьох ліній захисту», формалізація апетиту до ризику, посилення ролі функції управління ризиками) та технологічній (розвиток цифрових систем моніторингу, аналітики та прогнозування). Така багатовимірна трансформація відповідає сучасним науковим підходам до управління фінансовими ризиками страховиків і створює передумови для того, щоб ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» не лише зберігало фінансову стійкість в умовах воєнної економіки, а й зміцнювало свої конкурентні позиції на національному страховому ринку в довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У роботі досліджено основні фінансові ризики, з якими стикаються страхові компанії, проаналізовано їхній вплив на фінансову стабільність і конкурентоспроможність підприємств, а також розроблено рекомендації щодо вдосконалення методів управління цими ризиками з метою підвищення ефективності їхньої діяльності. Це дало змогу сформулювати такі висновки:

1. Досліджено сутність, економічний зміст та класифікацію фінансових ризиків. Уточнено, що фінансовий ризик розглядається як міра невизначеності майбутніх фінансових результатів і можливих відхилень фактичних показників від запланованих під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. Показано, що фінансові ризики мають низку характерних властивостей (невизначеність, динамічність, взаємопов’язаність, керованість), що зумовлює потребу в їх аналізі. Узагальнено й структуровано основні види фінансових ризиків: кредитний, процентний, валютний, ризик ліквідності, ризик зміни ринкових цін.

2. Визначено концептуальні засади, методи та принципи управління фінансовими ризиками. Обґрунтовано, що управління фінансовими ризиками є безперервним процесом, який включає ідентифікацію, кількісну й якісну оцінку, вибір інструментів реагування, моніторинг і коригування управлінських рішень. Показано, що ефективна система ризик-менеджменту має спиратися на поєднання статистичних, аналітичних, експертних, рейтингових та нормативних методів, а також оцінки фінансової стійкості й порівняння з аналогами. Уточнено зміст ключових принципів (комплексність, системність, превентивність, відповідність ризик-апетиту, прозорість і орієнтація на довгострокову стійкість), дотримання яких забезпечує узгодженість рішень та підвищує результативність управління фінансовими ризиками страхових компаній.

3. Проаналізовано організаційно-економічну характеристику ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» як одного з провідних небанківських страховиків ринку non-life, інтегрованого до міжнародної UNIQA Insurance Group та орієнтованого на європейські стандарти ведення бізнесу. Встановлено, що компанія характеризується високим рівнем капіталізації, диверсифікованим продуктовим портфелем, активними інвестиціями в цифрові сервіси та розгалуженою структурою з дворівневою системою корпоративного управління. Показано позитивну динаміку зростання активів і власного капіталу, а також переорієнтацію структури активів у бік більш ліквідних, що відповідає специфіці страхової діяльності. Водночас виявлено зростання частки короткострокових зобов'язань і операційних витрат, що підвищує чутливість компанії до фінансових ризиків і вимагає посиленого ризик-менеджменту.

4. Здійснено аналіз рівня фінансових ризиків та оцінку системи їх управління в ПрАТ «Страхова компанія «Уніка». Встановлено, що на рівні 40% зростання чистих зароблених премій спостерігається випереджальне збільшення страхових виплат і підвищення коефіцієнта збитковості та комбінованого коефіцієнта до 95,5%, що свідчить про звуження запасу технічної прибутковості й посилення андеррайтингового ризику. Разом із тим зафіксовано суттєве зростання частки власного капіталу в активах і збереження прийнятного рівня ліквідності, що знижує ризики неплатоспроможності та підтримує загальну фінансову стійкість. Показано, що структура ризиків має змішаний характер: підсилюються ризики збитковості, ліквідності та ринкові ризики, а підтримання прибутковості дедалі більше залежить від результатів інвестиційної діяльності.

5. Запропоновано шляхи вдосконалення управління фінансовими ризиками в діяльності ПрАТ «Страхова компанія «Уніка». Обґрунтовано доцільність посилення андеррайтингової політики (глибша сегментація портфеля, розширення використання франшиз і лімітів відповідальності) та активнішого використання перестрахування для обмеження концентрації великих збитків і вирівнювання збитковості у часі. Рекомендовано

удосконалити управління ліквідністю й інвестиційною діяльністю шляхом запровадження формалізованої політики управління активами і зобов’язаннями, диверсифікації інвестиційного портфеля, установлення внутрішніх лімітів за контрагентами, регулярного сценарного аналізу й стрес-тестування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агрес О., Рубай О., Синявська Л. Удосконалення управління фінансовими ризиками страхової компанії з метою підвищення її фінансової надійності. *Аграрна економіка.* 2023. Т. 16, № 3-4. С. 61-67. DOI: 10.31734/agrarecon2023.03-04.061

2. Бездітко О. Є. Управління фінансовими ризиками підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка.* 2020. Вип. 3. С. 43-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tavnve_2020_3_8

3. Бездітко К., Загорська Д. Управління ризиками у страхуванні. *Молодий вчений.* 2023. № 12 (124). С. 151-156. DOI: 10.32839/2304-5809/2023-12-124-6

4. Вебсайт ПрАТ «Страхова компанія «Уніка». URL: https://uniqa.ua/ (дата звернення: 14.11.2025).

5. Гапонюк О. І., Сірмаміїх І. В. Формування загальної політики з управління фінансовими ризиками на підприємстві. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки.* 2017. Вип. 33. С. 82-87. DOI: https://doi.org/10.31498/2225-6725.33.2017.134122

6. Герасимова І. Ю. Управління фінансовими ризиками страхових компаній з метою забезпечення економічної безпеки. *Економічний простір.* 2016. № 115. С. 112-125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2016_115_12

7. Глухова В. І., Крот Л. М. Управління ризиками діяльності страхових компаній в контексті фінансової безпеки. *Економіка та суспільство.* 2023. Вип. 54. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-54-81 (дата звернення: 14.11.2025).

8. Гуріна О. В., Корнєва Н. О. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2022. 359 с.

9. Дереза В., Сорока Р., Гаврилюк В. Ризик-менеджмент на фінансових ринках: нові виклики та регуляторні підходи. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. Вип. 18. DOI: 10.5281/zenodo.18023433 (дата звернення: 13.11.2025).

10. Дерменжі Д. Ф. Визначення сутності фінансових ризиків та основних методів їх оцінки в умовах нестабільної ринкової економіки. *Причорноморські економічні студії. Економіка та управління підприємствами.* 2018. Вип. 25. С. 71-74. URL: https://bses.in.ua/journals/2018/25_2018/17.pdf

11. Диба М. І. Суть та види фінансових ризиків у системі ризик-менеджменту підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* 2008. Вип. 635. С. 22-28. URL: https://vlp.com.ua/files/04_28.pdf

12. Журавка О. С., Діденко І. В., Колеснік А. І. Фактори впливу на фінансову безпеку страхових компаній. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 5/5. С. 15-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_5%285%29__5

13. Заволока Л. О., Сіліна І. С., Колєснік Є. О. Методи управління фінансовими ризиками страхової компанії. *Приазовський економічний вісник.* 2019. Вип. 2. С. 278-282. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/2_13_uk/47.pdf

14. Зянько В. В., Дзюбко М. Ю. Методи аналізу фінансових ризиків суб'єктів господарювання. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.* 2017. Вип. 1. С. 99-102. URL: https://fk.vntu.edu.ua/images/documents/zaporiggia_2017.pdf

15. Кириленко О. І. Оптимізація визначення категорії «фінансові ризики». *Молодий вчений.* 2024. № 1 (125). С. 114-120. DOI: 10.32839/2304-5809/2024-1-125-23

16. Клапків Л. М., Клапків Ю. М., Свірський В. С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с.

17. Коваль Ю. А., Східницька Г. В., Фадєєва І. Г. Питання регулювання та нагляду за фінансовою діяльністю страхових компаній під час воєнного стану. *Актуальні питання економічних наук.* 2024. Вип. 3-4. DOI: 10.5281/zenodo.13920303 (дата звернення: 17.11.2025).

18. Кравченко І. В. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 256 с.

19. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/handle/123456789/1460

20. Литовченко О. Ю. Підходи до ідентифікації та оцінки фінансових ризиків підприємства. *Економіка та суспільство.* 2018. Вип. 16. С. 389-404. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/61.pdf

21. Лойко В., Боєва М. Управління фінансовими ризиками страхової компанії. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій.* 2019. № 2(4). С. 21-29. DOI: 10.32750/2019-0203

22. Ломоносов Д. Стратегічні орієнтири та перспективи розвитку страхування фінансових ризиків в Україні. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій.* 2025. Т. 3, № 17. С. 431-440. DOI: 10.32750/2025-0338

23. Лубкей Н. П. Систематизація фінансових ризиків страхових компаній та особливості управління ними в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2017. Вип. 20. С. 862-866. URL: http://global-national.in.ua/archive/20-2017/175.pdf

24. Майданик Є. Г. Управління ризиками страхової компанії на основі актуарних моделей. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. Вип. 18. DOI: 10.5281/zenodo.17953519 (дата звернення: 09.11.2025).

25. Малашенко Ю., Єфременко А., Гноєвий В. Інтегровані системи управління фінансовими ризиками та роль страхування в корпоративному секторі. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 80. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-80-48 (дата звернення: 19.11.2025).

26. Марусяк Н. Л. Фінансові ризики та їх вплив на фінансовий стан підприємства. *Ефективна економіка.* 2024. № 1. DOI: 10.32702/2307-2105.2024.1.39 (дата звернення: 20.10.2025).

27. Морозова Л. С. Цифрові технології в управлінні фінансовими ризиками страхових компаній. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 21. С. 7-11. DOI: 10.32702/2306-6814.2025.21.7

28. Морозова Л., Савченко Н., Кукурудз О. Підходи до управління фінансовими ризиками страхових компаній. *Економіка та суспільство.* 2025. Вип. 79. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6708 (дата звернення: 14.11.2025).

29. Нечипоренко А. В. Особливості управління фінансовими ризиками підприємства в умовах трансформаційних змін. *Економічний вісник університету.* 2023. Вип. 56. С. 200-206. DOI: https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-56-200-206

30. Орлик О. В. Фінансові ризики в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. *Науково-виробничий журнал «Інноваційна Економіка».* 2016. № 5-6. С. 218-223.

31. Пахомов М. С., Єршова Н. Ю. Ресурсно-орієнтоване управління ризиками у страхових компаніях: шлях до стратегічної гнучкості та конкурентоспроможності. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету.* 2025. № 1 (326). С. 29-36. DOI: 10.32680/2409-9260-2025-1-326-29-36 (дата звернення: 19.11.2025).

32. Панченко О. І. Типологізація фінансових ризиків як основа організації їх страхового захисту. *Бізнес Інформ.* 2019. № 3. С. 350-357. DOI: 10.32983/2222-4459-2019-3-350-357

33. Панченко О. І., Глазков А., Корнієць Ю. Ризики страхових компаній у сучасних умовах. *Науковий вісник Полісся.* 2024. № 1 (28). С. 357-369. URL: http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/31127

34. Підлипна Р. П., Підлипний Ю. В., Мостів Д. М. Використання статистичних методів при оцінці фінансових ризиків. *Економічний простір.* 2025. № 200. С. 84-89. DOI: 10.30838/EP.200.84-89

35. Рудич А. І., Капаєва Л. М., Безкровний О. В., Дяченко О. О., Сандін А. В. Статистичний аналіз фінансових ризиків: методи та підходи. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. Вип. 8. DOI: 10.5281/zenodo.14949559 (дата звернення: 14.11.2025).

36. Савченко Н. Г. Ризик-менеджмент страхової компанії в умовах воєнного стану. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* 2025. Вип. 46. С. 318-328. DOI: 10.5281/zenodo.17615544

37. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с.

38. Чвертко Л. А., Слатвінський М. А. Сучасні підходи та виклики управління ризиками страховиків. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону.* 2025. Вип. 21. Т. 2. С. 203-215. DOI: 10.15330/apred.2.21.203-215

39. Чорновол А. О., Гончарук Я. М., Хелемендик Є. І., Кисилиця С. О. Використання штучного інтелекту в управлінні фінансовими ризиками банків і страхових компаній. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. Вип. 8. DOI: 10.5281/zenodo.14887306 (дата звернення: 12.11.2025).

40. Шевченко А. М., Чакалов А. К. Фінансові та правові ризики для розвитку бізнесу в умовах цифровізації та роль механізму управління економічною безпекою підприємства у протидії їм. *Трансформаційна економіка.* 2025. № 2 (11). С. 128-133. DOI: 10.32782/2786-8141/2025-11-21

41. Шишкіна О. В. Термінологічні проблеми пізнання природи фінансового ризику. *Проблеми і перспективи економіки та управління.* 2021. Вип. 1(17). С. 253-264.

42. Шишкіна О. В., Журман С. М. Систематизація наукових підходів до розуміння природи ризику. *Проблеми і перспективи економіки та управління.* 2021. № 3(15). С. 155-163. URL: http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/205316

43. Юдіна С. В., Григор'єва Н. М., Чуприна О. Г. Механізм забезпечення фінансової безпеки страхової компанії. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 17. С. 627-633. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-92

44. Янковська Л. А., Семчук Ж. В., Шевчук Я. В., Антонюк Н. А., Нагірна О. В. Management of financial risks of enterprises in the conditions of war. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права.* 2023. Вип. 37. С. 307-314. DOI: 10.5281/zenodo.8092535

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (форма №1) ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» на 31.12.2024 р.

			КОДИ
		Дата	01.01.2025
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "УНІКА"	**за ЄДРПОУ**	20033533
Територія	м.Київ	**за КАТОТТГ**	UA8000000000 1078669
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	**за КОПФГ**	230
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	**за КВЕД**	65.12

Середня кількість працівників: 993
Адреса, телефон: 04112 м.Київ, вул.Теліги Олени, будинок 6 літ.В, +38(044)-225-60-00
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2024 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	79 525	116 163
первісна вартість	1001	117 005	156 292
накопичена амортизація	1002	(37 480)	(40 129)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	49 363	50 682
первісна вартість	1011	125 373	139 150
знос	1012	(76 010)	(88 468)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	894 741	293 813
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	107 366	128 732
Інші необоротні активи	1090	18 981	2 345
Усього за розділом I	1095	1 149 976	591 735
II. Оборотні активи			

Продовження додатку А

Запаси	1100	0	0
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	56 204	47 590
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 455	1 408
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 697 232	2 765 748
Гроші та їх еквіваленти	1165	108 258	122 863
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	108 258	122 863
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	831 650	879 769
Усього за розділом II	1195	2 694 799	3 817 378
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	3 844 775	4 409 113

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	53 742	85 576
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 450 664	1 884 278
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1 695 673	2 161 121
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	8 873	15 430
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0

Продовження додатку А

Інші довгострокові зобов'язання	1515	58 562	15 649
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	67 435	31 079
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 323	13 200
товари, роботи, послуги	1615	117 501	36 545
розрахунками з бюджетом	1620	27 301	42 327
у тому числі з податку на прибуток	1621	25 646	22 649
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	65	273
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	62 193	57 124
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1 866 284	2 067 444
Усього за розділом III	1695	2 081 667	2 216 913
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3 844 775	4 409 113

Примітки: Відсутні.

Керівник УЛЬЄ Олена Володимирівна

Головний бухгалтер ВИНОГРАДОВА Наталя Валентинівна

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (форма №2) ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2024 рік

			КОДИ
		Дата	01.01.2025
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "УНІКА"	за ЄДРПОУ	20033533

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2024 рік
Форма №2
1. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0	0
Чисті зароблені страхові премії	2010	3 349 150	2 738 760
Премії підписані, валова сума	2011	3 584 487	2 919 461
Премії, передані у перестрахування	2012	(235 337)	(180 701)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(1 711 690)	(1 279 460)
Валовий: прибуток	2090	1 637 460	1 459 300
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	0	0
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(452 873)	(362 693)
Витрати на збут	2150	(919 092)	(765 914)
Інші операційні витрати	2180	(114 059)	(119 954)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	151 436	210 739
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	468 767	408 378
Інші доходи	2240	15 297	19 090
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0

Продовження додатку Б

Фінансові витрати	2250	(98 650)	(132 077)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	536 850	506 130
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-103 236	-93 381
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	433 614	412 749
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	37 862	56 372
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	1 098	-4 613
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	38 960	51 759
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(7 126)	(9 891)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	31 834	41 868
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	465 448	454 617

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	7 669	6 601
Витрати на оплату праці	2505	436 977	347 878
Відрахування на соціальні заходи	2510	77 465	54 969
Амортизація	2515	35 671	38 917
Інші операційні витрати	2520	928 242	800 195
Разом	2550	1 486 024	1 248 560

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 887	3 887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 887	3 887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	111 554,930000	106 187,030000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	111 554,930000	106 187,030000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток В

Баланс (форма №1) ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» на 31.12.2022 р.

			КОДИ
		Дата	04.01.2023
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "УНІКА"	за ЄДРПОУ	20033533
Територія	м.Київ	за КАТОТТГ	
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Інші види страхування, крім страхування життя	за КВЕД	65.12

Середня кількість працівників: 938
Адреса, телефон: 04112 м. Київ, вул. Олени Теліги 6, літ. "В", 044 225 60 00
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	24 244	47 153
первісна вартість	1001	48 338	75 040
накопичена амортизація	1002	(24 094)	(27 887)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	65 785	55 469
первісна вартість	1011	118 597	126 533
знос	1012	(52 812)	(71 064)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	965 143	532 379
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	2 210	11 257
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	210 937	180 107
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	55 962	75 534
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1 324 281	901 899

Продовження додатку В

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 236	451
Виробничі запаси	1101	1 236	451
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	327 753	269 200
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	51 397	69 118
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22 771	22 334
Поточні фінансові інвестиції	1160	689 400	1 407 130
Гроші та їх еквіваленти	1165	154 832	228 496
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	154 832	228 496
Витрати майбутніх періодів	1170	154	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	437 878	1 009 842
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	316 447	989 104
резервах незароблених премій	1183	121 431	20 738
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	28 917	26 299
Усього за розділом II	1195	1 714 338	3 032 870
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	3 038 619	3 934 769

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	-10 067	-51 283
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	699 533	1 072 268
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	880 733	1 212 252

Продовження додатку В

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	20 933	12 898
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	1 637 630	2 243 890
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	596 729	1 356 360
резерв незароблених премій	1533	1 040 901	887 530
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 658 563	2 256 788
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	9 611	9 067
товари, роботи, послуги	1615	49 246	91 506
розрахунками з бюджетом	1620	28 122	1 420
у тому числі з податку на прибуток	1621	27 835	804
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	354	325
одержаними авансами	1635	43 741	56 921
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	344 436	278 290
Поточні забезпечення	1660	23 813	28 200
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	0	0
Усього за розділом III	1695	499 323	465 729
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3 038 619	3 934 769

Керівник Ульє О.В.

Головний бухгалтер Виноградова Н.В.

Додаток Д

Звіт про фінансові результати (форма №2) ПрАТ «Страхова компанія «Уніка» за 2022 рік

		КОДИ
	Дата	04.01.2023
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "УНІКА"	за ЄДРПОУ	20033533

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік
Форма №2
I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0	0
Чисті зароблені страхові премії	2010	2 409 862	2 489 954
Премії підписані, валова сума	2011	2 547 433	3 020 554
Премії, передані у перестрахування	2012	(190 250)	(393 230)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-153 371	150 441
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-100 692	13 071
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(936 931)	(1 202 985)
Валовий:	2090	1 472 931	1 286 969
прибуток	2095	(0)	(0)
збиток			
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-86 974	-75 484
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-759 631	-244 885
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	672 657	169 401
Інші операційні доходи	2120	198 400	7 158
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(453 801)	(424 131)
Витрати на збут	2150	(652 689)	(652 014)
Інші операційні витрати	2180	(7 828)	(36 223)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	470 039	106 275
прибуток	2195	(0)	(0)
збиток			
Дохід від участі в капіталі	2200	0	1 814
Інші фінансові доходи	2220	193 026	143 778

Продовження додатку Д

Інші доходи	2240	7 697	7 527
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(3 156)	(3 031)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(146 028)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	521 578	256 363
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-148 843	-111978
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	372 735	144 385
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-50 263	-11 123
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-50 263	-11 123
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(9 047)	(2 002)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-41 216	-9 121
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	331 519	135 264

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 400	4 533
Витрати на оплату праці	2505	266 431	250 823
Відрахування на соціальні заходи	2510	49 235	50 043
Амортизація	2515	25 575	22 311
Інші операційні витрати	2520	768 677	784 658
Разом	2550	1 114 318	1 112 368

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 887	3 887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 887	3 887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	95 892,719320	37 145,613580
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	95 892,719320	37 145,613580
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	12 863,39

Керівник Ульє О.В.

Головний бухгалтер Виноградова Н.В.